

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางรางของประเทศไทย

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันมีการจัดตั้งกรมการขนส่งทางรางขึ้นในสังกัดกระทรวงคมนาคมมีภารกิจเกี่ยวกับการเสนอแนะนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนการพัฒนาด้านการขนส่งทางราง การกำกับดูแลมาตรฐาน และระเบียบ ทางด้านความปลอดภัย การบำรุงทาง และการประกอบกิจการ วางแผนโครงข่าย พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางรางของประเทศให้มีโครงข่ายที่สมบูรณ์ครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ เชื่อมต่อการขนส่งระบบอื่น และประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งมีการส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดอุตสาหกรรมการขนส่งทางรางขึ้นในระดับประเทศและในระดับภูมิภาคอย่างมั่นคงและยั่งยืน เพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวก รวดเร็ว ประหยัด และปลอดภัยในการเดินทาง แต่ในปัจจุบันยังไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุม กำกับดูแลกิจการขนส่งทางราง ให้สามารถยกระดับมาตรฐานอุตสาหกรรมการขนส่งทางราง การบริหารจัดการ การขนส่งทางรางอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับการพัฒนาการขนส่งรูปแบบอื่น ๆ ให้เป็นโครงข่ายเดียวกันอย่างสมบูรณ์ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
การขนส่งทางราง
พ.ศ.

หมวด ๑ คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง (มาตรา ๕ ถึงมาตรา ๑๓)

- เรื่อง วาระการประชุมและวาระการดำรงตำแหน่ง
- เรื่อง อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง

หมวด ๒ การจัดทำโครงการการขนส่งทางราง (มาตรา ๑๔ ถึงมาตรา ๓๒)

● **ส่วนที่ ๑ การจัดทำแผนพัฒนาการขนส่งทางราง**

- เรื่อง การจัดทำและเสนอแผนพัฒนา
- เรื่อง การสำรวจพื้นที่เบื้องต้นและสิทธิในการเรียกค่าเสียหายจากการสำรวจ
- เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

● **ส่วนที่ ๒ การเสนอโครงการการขนส่งทางราง**

- เรื่อง การให้เอกชนร่วมลงทุน
- เรื่อง การเปิดเสรีการเดินรถ

● **ส่วนที่ ๓ การดำเนินการโครงการการขนส่งทางราง**

- เรื่อง การได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์
- เรื่อง การขออนุญาตจัดสร้าง
- เรื่อง การตรวจสอบระหว่างการจัดสร้าง
- เรื่อง การทดสอบระบบ

หมวด ๓ เขตระบบรถขนส่งทางรางและเขตปลอดภัยระบบรถขนส่งทางราง (มาตรา ๓๓ ถึงมาตรา ๓๗)

- เรื่อง เขตระบบรถขนส่งทางราง และเขตปลอดภัยระบบรถขนส่งทางราง

หมวด ๔ การกำกับดูแลการประกอบกิจการ (มาตรา ๓๘ ถึงมาตรา ๗๐)

● **ส่วนที่ ๑ การขออนุญาต**

- เรื่อง การขออนุญาตและประเภทใบอนุญาต
- เรื่อง คุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาต นิติบุคคล ทน ผู้บริหารและผู้จัดการ
- เรื่อง อายุใบอนุญาต
- เรื่อง การออก ต่ออายุ การออกใบแทน การพักใช้และการเพิกถอนใบอนุญาต

● **ส่วนที่ ๒ หน้าที่ของผู้ประกอบกิจการขนส่งทางราง**

- เรื่อง หน้าที่ในการประกอบกิจการขนส่งทางรางตามประเภทและเงื่อนไขในใบอนุญาต
- เรื่อง หน้าที่ในการจัดให้มีประกันภัย
- เรื่อง หน้าที่ในการแจ้งอุบัติเหตุ

- เรื่อง หน้าที่ในการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย
- เรื่อง หน้าที่ในการแจ้งต่ออธิบดี เมื่อมีเหตุต้องพักหรือหยุดให้บริการ
- เรื่อง หน้าที่ในการส่งบัญชีแสดงฐานะทางการเงินและงบการเงิน
- เรื่อง ห้ามโอนสิทธิตามใบอนุญาต
- เรื่อง หน้าที่ในการรายงานต่ออธิบดี กรณีไม่สามารถดำเนินกิจการหรือจะยกเลิกกิจการ
- เรื่อง สิทธิของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางต่างประเทศ
- **ส่วนที่ ๓ การกำหนดอัตราค่าโดยสารและค่าบริการ**
 - เรื่อง การกำหนดอัตราขั้นสูงของค่าโดยสารและการทบทวนค่าโดยสาร
 - เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์ในการกำหนดอัตราขั้นสูงของค่าโดยสาร
- **ส่วนที่ ๔ การใช้รางเพื่อการขนส่งทางรางร่วมกัน**
 - เรื่อง หน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการราง
 - เรื่อง หนังสือสัญญาการใช้รางเพื่อการขนส่ง
 - เรื่อง การดำเนินโครงการที่เป็นการเปิดเสรีการเดินทาง Open Access
- **ส่วนที่ ๕ การจัดสรรความจุ ตารางเวลาเดินรถ และเส้นทาง**

หมวด ๕ การสอบสวนอุบัติเหตุ (มาตรา ๗๑ ถึงมาตรา ๘๓)

 - เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน
 - เรื่อง วาระการประชุมและวาระการดำรงตำแหน่ง
 - เรื่อง อำนาจและหน้าที่คณะกรรมการสอบสวน
 - เรื่อง การสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์

หมวด ๖ ผู้ตรวจการขนส่งทางราง (มาตรา ๘๔ ถึงมาตรา ๘๗)

 - เรื่อง อำนาจและหน้าที่ของผู้ตรวจการขนส่งทางราง
 - เรื่อง การอุทธรณ์คำสั่งของผู้ตรวจการขนส่งทางราง

หมวด ๗ ผู้ประจำหน้าที่ (มาตรา ๘๘ ถึงมาตรา ๙๘)

 - เรื่อง การอนุญาต การขอรับใบอนุญาตและประเภทของใบอนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่
 - เรื่อง คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ประจำหน้าที่
 - เรื่อง การออก การต่ออายุและใบแทนใบอนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่
 - เรื่อง การพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่
 - เรื่อง ผู้ประจำหน้าที่ต่างประเทศ

หมวด ๘ การจดทะเบียนรถขนส่งทางราง (มาตรา ๙๙ ถึงมาตรา ๑๐๓)

 - เรื่อง การขอจดทะเบียนรถขนส่งทางราง
 - เรื่อง รถขนส่งทางรางที่ได้รับการยกเว้น

หมวด ๙ การคุ้มครองผู้โดยสารและผู้ใช้บริการ (มาตรา ๑๐๔ ถึงมาตรา ๑๑๐)

 - เรื่อง การคุ้มครองเรื่องค่าโดยสาร
 - เรื่อง การคุ้มครองจากเหตุการณ์เดินรถล่าช้าหรือถูกยกเลิก
 - เรื่อง การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกและการประกันความเสียหาย

- เรื่อง การร้องเรียนกรณีได้รับความเดือดร้อนจากการประกอบกิจการ
- เรื่อง การปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ความปลอดภัย

หมวด ๑๐ บทกำหนดโทษ (มาตรา ๑๑๑ ถึงมาตรา ๑๔๐)

- เรื่อง มาตรการบังคับทางปกครอง
- เรื่อง โทษทางอาญา

บทเฉพาะกาล (มาตรา ๑๔๑ ถึงมาตรา ๑๔๗)

- กำหนดการดำเนินการของคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง
- อำนาจ สิทธิ และประโยชน์ของการรถไฟแห่งประเทศไทยและ การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทยมีอยู่ ให้คงอยู่ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดกับพระราชบัญญัตินี้
- ภายในระยะเวลา ๑๒๐ วันนับแต่ที่พระราชบัญญัติฉบับนี้บังคับใช้ ให้กรรมการขนส่งทางราง ออกใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางตามสิทธิและประเภทให้กับการรถไฟแห่งประเทศไทยและการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย
- ให้เขตรบบรรดไฟฟ้า และเขตคุ้มครองระบบบรรดไฟฟ้า ตามกฎหมายว่าด้วยการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนฯ และเขตทางรถไฟตามกฎหมายว่าด้วยจัดวางการรถไฟแลทางหลวงฯ มีผลบังคับใช้ต่อไป
- ให้ผู้ประจําหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในปัจจุบัน เป็นผู้มีสิทธิได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประจําหน้าที่โดยยื่นคำขอต่ออธิบดีภายใน ๑๒๐ วัน
- เรื่องจดทะเบียนรถขนส่งทางราง...
- กรรมการขนส่งทางรางต้องดำเนินการรับรองสถาบันฝึกอบรมให้แล้วเสร็จภายใน ๑๒๐ วัน

“กิจการวางเพื่อการขนส่ง” หมายความว่า กิจการบริหารจัดการ และบำรุงรักษา วางเพื่อการขนส่ง
“กิจการเดินรถขนส่งทางราง” หมายความว่า กิจการเดินรถขนส่งทางรางสำหรับขนส่งผู้โดยสารหรือขนส่งสินค้า

“กิจการขนส่งทางรางเพื่อกิจการของตน” หมายความว่า การขนส่งทางรางซึ่งไม่ใช่เพื่อการพาณิชย์ หรือการขนส่งทางรางเพื่ออำนวยความสะดวกสำหรับกิจการนั้น โดยไม่มีการเรียกเก็บค่าโดยสาร ค่าขนส่งสินค้า หรือค่าธรรมเนียมอื่น

“ค่าโดยสาร” หมายความว่า บำเหน็จที่ต้องจ่ายเพื่อการโดยสาร ที่ผู้ได้รับใบอนุญาตเรียกเก็บจากผู้ใช้บริการ

“ค่าขนส่ง” หมายความว่า ค่าระวาง หรือบำเหน็จที่ต้องจ่ายเพื่อการรับขนส่งสินค้า ที่ผู้ได้รับใบอนุญาตเรียกเก็บจากผู้ใช้บริการ

“ค่าใช้จ่ายประโยชน์จากรางและทรัพย์สินที่จำเป็นในการประกอบกิจการ” หมายความว่า ค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์จากรางหรือโครงสร้างพื้นฐานอื่นในการขนส่งทางราง

“ค่าธรรมเนียม” หมายความว่า บรรดาค่าธรรมเนียมที่เกิดขึ้นนอกเหนือจากค่าโดยสารและค่าขนส่งที่ผู้ได้รับใบอนุญาตเรียกเก็บจากผู้ใช้บริการ

“สถานี” หมายความว่า สถานที่ที่ผู้โดยสารหรือสินค้าในการประกอบกิจการขนส่งทางราง

“เขตระบรถขนส่งทางราง” หมายความว่า เขตที่หวงกันไว้สำหรับความปลอดภัยของระบบรถขนส่งทางราง

“เขตปลอดภัยระบบรถขนส่งทางราง” หมายความว่า เขตที่หวงกันไว้เพื่อประโยชน์ในการรักษาความปลอดภัยที่อาจมีผลกระทบต่อระบบรถขนส่งทางราง ที่ขยายต่อจากเขตระบรถขนส่งทางราง

“แผนพัฒนาการขนส่งทางราง” หมายความว่า

(๑) แผนการพัฒนาระบบการขนส่งทางราง ได้แก่ แผนการพัฒนาระบบการขนส่งทางรางในระดับประเทศ

(๒) แผนการพัฒนาระบบการขนส่งทางรางในเขตเมือง ได้แก่ แผนการพัฒนาระบบการขนส่งทางรางในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล

(๓) แผนการพัฒนาระบบการขนส่งทางรางในเขตภูมิภาค ได้แก่ แผนการพัฒนาระบบการขนส่งทางรางในเขตภูมิภาคอื่น ๆ นอกเหนือจากเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล

“อุบัติเหตุ” หมายความว่า เหตุการณ์อันไม่สามารถคาดหมายได้ ที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลหรือทรัพย์สิน เช่น การชน การตกราง เหตุที่เกิดบนจุดตัดทางข้ามรถขนส่งทางราง เหตุอันเกิดกับบุคคลอันมีที่มาจากรถขนส่งทางรางซึ่งกำลังเคลื่อนที่ เพลิงไหม้ และเหตุอื่น ๆ

“อุบัติเหตุร้ายแรง” หมายความว่า

(๑) เหตุการณ์รถขนส่งทางรางชนกันหรือตกราง ซึ่งทำให้มีบุคคลเสียชีวิตอย่างน้อย ๑ คน หรือมีผู้บาดเจ็บสาหัสตั้งแต่ ๕ คนขึ้นไป หรือเกิดความเสียหายอย่างมาก ต่อรถขนส่งทางราง โครงสร้างพื้นฐาน หรือสิ่งแวดล้อม

(๒) เหตุอื่นใด ซึ่งทำให้มีบุคคลเสียชีวิตอย่างน้อย ๑ คน หรือมีผู้บาดเจ็บสาหัสตั้งแต่ ๕ คนขึ้นไป หรือเกิดความเสียหายอย่างมาก ต่อรถขนส่งทางราง โครงสร้างพื้นฐาน หรือสิ่งแวดล้อม

“อุบัติเหตุร้ายแรง” หมายความว่า เหตุการณ์อื่นใดนอกเหนือจากอุบัติเหตุ และอุบัติเหตุร้ายแรง ซึ่งเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานและมีผลต่อความปลอดภัยของการขนส่งทางราง

“ผู้ได้รับใบอนุญาต” หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

“ใบอนุญาต” หมายความว่า หนังสือสำคัญที่ออกให้สำหรับผู้ได้รับใบอนุญาต

“ผู้ประจำหน้าที่” หมายความว่า พนักงานขับรถขนส่งทางราง หรือผู้ทำหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“เจ้าของโครงการ” หมายความว่า หน่วยงานของรัฐที่ดำเนินการเกี่ยวกับกิจการขนส่งทางราง

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นของรัฐ

“ผู้จัดการโครงสร้างพื้นฐาน” หมายความว่า ผู้ดูแลบริหารจัดการรางเพื่อการขนส่งและทรัพย์สินที่ใช้ในการประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง โดยเป็นผู้ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง หรือผู้ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งและการเดินรถขนส่งทางราง

“ผู้ประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางราง” หมายความว่า ผู้ที่ให้บริการเดินรถขนส่งทางราง โดยได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการเดินรถ เพื่อขนส่งผู้โดยสารหรือสินค้าทางรางในเส้นทางที่ได้รับอนุญาต

“นายทะเบียน” หมายความว่า ข้าราชการสังกัดกรมการขนส่งทางรางซึ่งอธิบดีแต่งตั้งให้เป็นนายทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้

“ผู้ตรวจการขนส่งทางราง” หมายความว่า ข้าราชการสังกัดกรมการขนส่งทางรางซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้เป็นผู้ตรวจการขนส่งทางรางตามพระราชบัญญัตินี้

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า อธิบดี หรือผู้ซึ่งอธิบดีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมการขนส่งทางราง

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

[รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมาย]

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการใช้รางหรือทางเฉพาะและทรัพย์สินที่จำเป็นในการประกอบกิจการขนส่งทางราง

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการพัฒนาพื้นที่โดยรอบสถานี

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเชื่อมต่อการขนส่งทางราง กับการขนส่งทางอากาศ การขนส่งทางน้ำ สถานีขนส่งทางบก ศูนย์กระจายสินค้า ที่พักสินค้า ท่าเรือบก นิคมอุตสาหกรรม และส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์หรือทรัพย์สินอื่นที่ได้รับประโยชน์จากการประกอบกิจการขนส่งทางราง

(๕) กำหนดมาตรฐานการขนส่งทางราง

(๖) กำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ และการยกเว้นค่าธรรมเนียม

(๗) กำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑
คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง

[องค์ประกอบของคณะกรรมการ]

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง” ประกอบด้วย

- (๑) นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ
- (๒) รองนายกรัฐมนตรีคนหนึ่งซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ
- (๓) กรรมการโดยตำแหน่งจำนวนแปดคน ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ ปลัดกระทรวงคมนาคม และผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร
- (๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินเจ็ดคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลผู้มีความรู้และประสบการณ์ด้านวิศวกรรม ด้านขนส่ง ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านกฎหมาย และด้านอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการขนส่งทางราง

ให้อธิบดีเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีแต่งตั้งข้าราชการในกรรมการขนส่งทางรางจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

[คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม]

- มาตรา ๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ (๔) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้
- ก. คุณสมบัติ
 - (๑) มีสัญชาติไทย
 - (๒) อายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปี
 - (๓) เป็นผู้มิได้มีผลงานหรือเคยปฏิบัติงานที่แสดงให้เห็นถึงการเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจและความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ ตามที่ได้รับแต่งตั้ง
 - ข. ลักษณะต้องห้าม
 - (๑) เป็นบุคคลล้มละลาย หรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
 - (๒) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
 - (๓) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
 - (๔) เป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลผู้มีอำนาจในการบริหารหรือจัดการของนิติบุคคลที่ประกอบกรเกี่ยวข้องกับการขนส่งทางราง
 - (๕) เป็นข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เว้นแต่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ
 - (๖) เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เว้นแต่จะพ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี
 - (๗) เป็นหรือเคยเป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง เว้นแต่จะพ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี
 - (๘) เคยถูกถอดถอนจากตำแหน่งตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

(๙) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจหรือจาก หน่วยงานของเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

(๑๐) เป็นเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างของกรมการขนส่งทางรางหรือที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญที่มีสัญญาจ้างกับ กรมการขนส่งทางราง

(๑๑) เป็นผู้มีส่วนได้เสีย ในกิจการที่กระทำกับกรมการขนส่งทางราง ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

[วาระการดำรงตำแหน่ง]

มาตรา ๗ กรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ (๔) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

ในกรณีที่กรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิอื่นเป็น กรมการแทน และให้ผู้นั้นได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

เมื่อครบกำหนดตามวาระตามวรรคหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้จนกว่ากรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่ง ได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับการแต่งตั้งใหม่ได้ แต่จะดำรงตำแหน่ง ติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

[การพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ]

มาตรา ๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ (๔) พ้นจาก ตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๖

[หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ]

มาตรา ๙ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ความเห็นชอบแผนการพัฒนากิจการขนส่งทางราง และเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ ต่อไป

(๒) ให้ความเห็นชอบโครงการของหน่วยงานของรัฐในการประกอบกิจการขนส่งทางรางซึ่งเป็นเจ้าของ โครงการ และเมื่อคณะกรรมการให้ความเห็นชอบแล้ว ให้เจ้าของโครงการ เสนอโครงการดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อดำเนินการต่อไป

(๓) เสนอแนวทางในการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์หรือทรัพย์สินอื่นที่ได้รับประโยชน์จากการประกอบ กิจการขนส่งทางรางต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ

(๔) เสนอแนวทางในการพัฒนาพื้นที่รอบสถานีเพื่อส่งเสริม สนับสนุน การใช้ประโยชน์จากการประกอบ กิจการขนส่งทางรางต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ

(๕) เสนอแนวทางในการเชื่อมต่อการขนส่งทางราง กับการขนส่งทางอากาศ การขนส่งทางน้ำ สถานี ขนส่งทางบก ศูนย์กระจายสินค้า ที่พักรถสินค้า ท่าเรือบก นิคมอุตสาหกรรม และส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ

(๖) กำหนดอัตราขั้นสูงของค่าโดยสาร ค่าขนส่ง ค่าใช้ประโยชน์จากรางและทรัพย์สินที่จำเป็นในการ ประกอบกิจการขนส่งทางราง และค่าธรรมเนียมอื่น รวมถึงกำหนดประเภทของบุคคลที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้อง ชำระค่าโดยสาร

(๗) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณอัตราขึ้นสูงของค่าโดยสาร ค่าขนส่ง ค่าใช้ประโยชน์จากราง และทรัพย์สินที่จำเป็นในการประกอบกิจการขนส่งทางราง และค่าธรรมเนียมอื่น

(๘) ให้ความเห็นชอบหลักการของร่างกฎกระทรวงตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๙) เสนอแนะ รายงานปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินการที่เกี่ยวกับกิจการขนส่งทางรางต่อ คณะรัฐมนตรี

(๑๐) แต่งตั้งคณะกรรมการ ที่ปรึกษาหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่ คณะกรรมการมอบหมาย

(๑๑) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นหน้าที่และอำนาจของ คณะกรรมการหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

[การประชุมของคณะกรรมการ]

มาตรา ๑๐ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการ โดยอนุโลม

[อำนาจเรียกบุคคลหรือเอกสารหลักฐานของคณะกรรมการ]

มาตรา ๑๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๙ ให้คณะกรรมการมีอำนาจเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหลักฐานหรือวัตถุใด ๆ มาเพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามที่เห็นสมควร

[คำตอบแทนคณะกรรมการ]

มาตรา ๑๒ ให้กรรมการและอนุกรรมการได้รับประโยชน์หรือคำตอบแทนตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

[หน้าที่และอำนาจของกรรมการขนส่งทางราง]

มาตรา ๑๓ ให้กรรมการขนส่งทางราง มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ รวมถึงคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการแต่งตั้ง

(๒) จัดทำแผนพัฒนาการขนส่งทางราง เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการให้ความเห็นชอบ

(๓) ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการกำหนดแนวทางในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกหรือทรัพย์สินอื่นที่ได้รับประโยชน์จากการประกอบกิจการขนส่งทางราง เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ

(๔) ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการกำหนดแนวทางในการพัฒนาพื้นที่โดยรอบสถานีเพื่อ ส่งเสริม สนับสนุน การใช้ประโยชน์จากการประกอบกิจการขนส่งทางราง เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ

(๕) ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลการเชื่อมต่อการขนส่งทางราง กับการขนส่งทางอากาศ การขนส่ง ทางน้ำ สถานีขนส่งทางบก ศูนย์กระจายสินค้า ที่พักสินค้า ท่าเรือบก นิคมอุตสาหกรรม และส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ

(๖) สำรวจพื้นที่เบื้องต้นเพื่อกำหนดแนวเส้นทางการขนส่งทางราง

(๗) ศึกษาและวิเคราะห์โครงการของหน่วยงานของรัฐในการประกอบกิจการขนส่งทางราง เพื่อเสนอ ต่อคณะกรรมการ

(๘) จัดทำและประกาศใช้มาตรฐานการขนส่งทางรางในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(ก) มาตรฐานด้านเทคนิค

(ข) มาตรฐานด้านความปลอดภัย

(ค) มาตรฐานด้านการเดินรถขนส่งทางราง

(ง) มาตรฐานด้านคุณลักษณะเฉพาะ

(จ) มาตรฐานด้านการทดสอบ

- (ฉ) มาตรฐานด้านการตรวจสอบและประเมิน
- (ช) มาตรฐานด้านการซ่อมบำรุง และบำรุงทาง
- (ซ) มาตรฐานผู้ประจำหน้าที่
- (ฌ) มาตรฐานด้านการประกอบกิจการขนส่งทางราง และการให้บริการ
- (ญ) มาตรฐานอื่น ๆ ที่จำเป็น

(๙) ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการกำหนดอัตราขั้นสูงของค่าโดยสาร ค่าขนส่ง ค่าใช้ประโยชน์จากรางและทรัพย์สินที่จำเป็นในการประกอบกิจการขนส่งทางราง และค่าธรรมเนียมอื่น เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ

(๑๐) ประสานงานและติดตามผลการดำเนินการกับหน่วยงานของรัฐ ในการปฏิบัติตามแผนการพัฒนาการขนส่งทางรางที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบแล้ว ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๑) ร่วมมือและประสานงานด้านการขนส่งทางรางกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(๑๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบกิจการขนส่งทางราง รวมถึงการใช้รางและทางเฉพาะ

(๑๓) กำกับดูแล ติดตาม และตรวจสอบการดำเนินการของผู้ได้รับใบอนุญาตและผู้ประจำหน้าที่ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๔) เสนอแนะ รายงานปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับกิจการขนส่งทางรางต่อคณะกรรมการ

(๑๕) ให้การรับรองหน่วยงานหรือสถาบันที่ให้การรับรองความรู้และทักษะในการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำหน้าที่ตามมาตรา ๘๙ (๒)

(๑๖) จัดทำร่างระเบียบวิธีพิจารณาโทษปรับทางปกครองตามมาตรา ๑๒๔ เพื่อเสนอต่อรัฐมนตรี

(๑๗) จัดทำและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการขนส่งทางรางและการประกอบกิจการขนส่งทางราง

(๑๘) กำกับดูแล การใช้รางและทางเฉพาะ และการใช้รางร่วมกันของผู้ได้รับใบอนุญาต ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๙) ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

หมวด ๒

การจัดทำโครงการการขนส่งทางราง

ส่วนที่ ๑

การจัดทำแผนพัฒนาการขนส่งทางราง

[การทำแผนการพัฒนาฯ]

มาตรา ๑๔ ให้กรมการขนส่งทางรางจัดทำแผนพัฒนาการขนส่งทางราง โดยให้เสนอขอความเห็นชอบแผนดังกล่าวต่อคณะกรรมการ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป

[หน้าที่และอำนาจของกรมการขนส่งทางรางในการสำรวจพื้นที่เบื้องต้น]

มาตรา ๑๕ ในการจัดทำแผนตามมาตรา ๑๔ ให้กรมการขนส่งทางรางมีอำนาจหน้าที่สำรวจพื้นที่เบื้องต้น เพื่อประโยชน์ในการทราบข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสภาพพื้นที่ เพื่อกำหนดแนวเส้นทางการขนส่งทางรางให้เป็นไปโดยเหมาะสมแก่การบริการสาธารณะ และมีความปลอดภัยแก่ประชาชน

ในการดำเนินการสำรวจพื้นที่เบื้องต้นของกรมการขนส่งทางรางต้องดำเนินการภายใต้หลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ให้กรมการขนส่งทางรางดำเนินการสำรวจเบื้องต้นในเขตพื้นที่ โดยจัดทำเป็นประกาศกำหนดพื้นที่ที่จะทำการสำรวจ ปิดไว้ ณ ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ที่ทำการกำนัน ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และในบริเวณที่จะทำการสำรวจ

(๒) ในกรณีที่กรมการขนส่งทางรางมีความจำเป็นต้องเข้าไปในเขตที่ดินของบุคคลใดเพื่อการสำรวจ ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือผู้ทรงสิทธิอื่นทราบล่วงหน้า เป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน เพื่อให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินทราบวันและเวลาในการเข้าไปในเขตที่ดิน รวมทั้งการที่จะต้องดำเนินการเพื่อการสำรวจในเขตที่ดินนั้น ทั้งนี้ การเข้าไปในเขตที่ดินของบุคคลใดให้กระทำได้ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก

(๓) ในการสำรวจ ให้กรมการขนส่งทางรางมีอำนาจขุดเจาะที่ดินและเก็บหินดิน น้ำ หรือสิ่งต่าง ๆ อันจำเป็นแก่การสำรวจ รวมทั้งอาจตัดกิ่งไม้ หรือกระทำการอย่างอื่นแก่สิ่งกีดขวางได้เท่าที่จำเป็น โดยใช้ความระมัดระวังให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินน้อยที่สุด และเมื่อดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้กรมการขนส่งทางรางปรับปรุงที่ดินให้เป็นไปในสภาพใกล้เคียงของเดิมมากที่สุด ถ้าไม่อาจดำเนินการได้หรือเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินต้องได้รับความเสียหายอันเกิดจากการดำเนินการดังกล่าว ให้กรมการขนส่งทางรางจ่ายเงินค่าเสียหายเพื่อการนั้น

ในการปฏิบัติหน้าที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

[สิทธิเรียกเงินค่าเสียหายในกรณีการสำรวจพื้นที่เบื้องต้นก่อให้เกิดความเสียหาย]

มาตรา ๑๖ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งปฏิบัติงานร่วมกับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๕ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือผู้ทรงสิทธิอื่น บุคคลนั้นมีสิทธิเรียกเงินค่าเสียหายจากกรมการขนส่งทางรางได้

เมื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือผู้ทรงสิทธิอื่นได้เรียกค่าเสียหายจากกรมการขนส่งทางรางตามวรรคหนึ่ง ให้กรมการขนส่งทางรางพิจารณาจ่ายเงินค่าเสียหายให้ตามความเป็นธรรม โดยให้มีหนังสือแจ้งให้ผู้มีสิทธิรับเงินค่าเสียหายมารับเงินค่าเสียหายจากกรมการขนส่งทางราง ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่บุคคลนั้นเรียกเงินค่าเสียหายจากกรมการขนส่งทางราง

ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือผู้ทรงสิทธิอื่นไม่ยินยอมตกลงในจำนวนเงินค่าเสียหายที่กรมการขนส่งทางรางกำหนด หรือในกรณีผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าเสียหายไม่มารับเงินค่าเสียหายภายในเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้กรมการขนส่งทางรางนำเงินจำนวนดังกล่าวไปฝากไว้กับธนาคารออมสินหรือธนาคารพาณิชย์ที่เป็นรัฐวิสาหกิจโดยพลันในชื่อของเจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือผู้ทรงสิทธิอื่น โดยแยกฝากเป็นบัญชีเฉพาะราย หากมีดอกเบียหรือดอกผลใดเกิดขึ้นเนื่องจากการฝากเงินนั้น ให้ตกเป็นสิทธิแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือผู้ทรงสิทธิอื่น

เมื่อกรมการขนส่งทางรางนำเงินค่าเสียหายไปฝากไว้กับธนาคารออมสินหรือธนาคารพาณิชย์ที่เป็นรัฐวิสาหกิจตามวรรคสองแล้ว ให้กรมการขนส่งทางรางมีหนังสือแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือผู้ทรงสิทธิอื่นทราบโดยส่งทางไปรษณีย์ตอบรับ ในกรณีผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าเสียหายไม่มารับเงินค่าเสียหายภายในเวลาที่

กำหนด ให้ประกาศในหนังสือพิมพ์รายวันที่มีจำหน่ายในท้องถิ่นอย่างน้อยสามวันติดต่อกันเพื่อให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือผู้ทรงสิทธิอื่นทราบ

หลักเกณฑ์และวิธีการในการกำหนดค่าเสียหาย การนำเงินค่าเสียหายไปฝากไว้กับธนาคารออมสินหรือธนาคารพาณิชย์ที่เป็นรัฐวิสาหกิจ และวิธีการในการรับเงินค่าเสียหายดังกล่าว ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

[สิทธิฟ้องคดีในกรณีไม่พอใจในจำนวนเงินค่าเสียหาย]

มาตรา ๑๗ ในกรณีเจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือผู้ทรงสิทธิอื่นไม่พอใจในจำนวนเงินค่าเสียหายที่กรรมการขนส่งทางรางกำหนดตามมาตรา ๑๖ วรรคสอง ไม่ว่าจะบุคคลนั้นจะรับหรือไม่รับเงินค่าเสียหายที่กรรมการขนส่งทางรางฝากไว้ ให้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่กรรมการขนส่งทางรางได้นำเงินค่าเสียหายฝากไว้ตามมาตรา ๑๖ วรรคสาม

การฟ้องคดีต่อศาลตามวรรคหนึ่งไม่เป็นเหตุให้การครอบครองหรือใช้สิ่งสาธารณทรัพย์หรือการดำเนินการใด ๆ ของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งปฏิบัติงานร่วมกับพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องระงับการดำเนินการ

ในกรณีที่ศาลวินิจฉัยให้ชำระเงินค่าเสียหายเพิ่มขึ้น ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือผู้ทรงสิทธิอื่นได้รับดอกเบี้ยในอัตราสูงสุดของดอกเบี้ยเงินฝากประเภทฝากประจำของธนาคารออมสินหรือธนาคารพาณิชย์ที่เป็นรัฐวิสาหกิจในจำนวนเงินที่เพิ่มขึ้นนับแต่วันที่ฝากเงินค่าเสียหาย หรือได้รับดอกเบี้ยในอัตราสูงสุดของดอกเบี้ยเงินฝากประเภทฝากประจำของธนาคารออมสินในจำนวนเงินที่เพิ่มขึ้น นับแต่วันที่มีการจ่ายเงินค่าเสียหาย ในกรณีที่มีการจ่ายเงินค่าเสียหายให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือผู้ทรงสิทธิอื่น แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือผู้ทรงสิทธิอื่นพอใจและได้รับเงินค่าเสียหายแล้ว หรือมิได้ฟ้องคดีเรียกเงินค่าเสียหายต่อศาลภายในระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง หรือได้แจ้งเป็นหนังสือสละสิทธิไม่รับเงินค่าเสียหายดังกล่าว ผู้ใดจะเรียกร้องเงินค่าเสียหายนั้นอีกไม่ได้

[การเผยแพร่ข้อมูลและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน]

มาตรา ๑๘ เมื่อกรรมการขนส่งทางรางได้จัดทำแผนการพัฒนาระบบการขนส่งทางรางเสร็จแล้ว ก่อนเสนอต่อคณะกรรมการให้ความเห็นชอบ ให้กรรมการขนส่งทางรางจัดให้มีการเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบและจะต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

ให้กรรมการขนส่งทางรางรวบรวมและจัดทำข้อสรุปความคิดเห็นที่ได้รับตามวรรคหนึ่ง ประกอบการพิจารณาแผนการพัฒนาระบบการขนส่งทางรางของคณะกรรมการ เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ส่วนที่ ๒

การเสนอโครงการการขนส่งทางราง

[การเสนอโครงการเกี่ยวกับการขนส่งทางราง]

มาตรา ๑๙ ในการเสนอโครงการเกี่ยวกับการขนส่งทางราง ให้เจ้าของโครงการดำเนินการดังนี้

(๑) กรณีรถไฟและรถไฟฟ้า ให้จัดทำรายงานผลการศึกษาความเหมาะสมของโครงการ และรายงานผลการศึกษาวิเคราะห์โครงการ เสนอเรื่องต่อคณะกรรมการ

(๒) กรณีรถราง ให้จัดทำรายงานผลการศึกษาวิเคราะห์โครงการ เสนอต่อผู้มีอำนาจกำกับดูแลตามกฎหมายว่าด้วยรถรางนั้น ก่อนเสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ให้ความเห็นชอบ แล้วเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการ เพื่อให้ความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

ในการเสนอโครงการตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าของโครงการส่งเรื่องให้กรรมการขนส่งทางราง เพื่อเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

กรณีเอกชนดำเนินโครงการหรือประกอบกิจการขนส่งทางราง โดยเอกชนเป็นผู้ลงทุนและดำเนินกิจการบนพื้นที่ของเอกชนทั้งหมด เอกชนไม่ต้องเสนอโครงการ ทั้งนี้ หากมีการก่อสร้างรางเพื่อการขนส่ง ต้องได้รับความเห็นชอบจากอธิบดีและปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรฐานการขนส่งทางรางตามพระราชบัญญัตินี้

เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาเห็นชอบของอธิบดีตามวรรคสาม ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งให้เอกชนผู้ดำเนินโครงการหรือประกอบกิจการขนส่งทางรางจัดส่งข้อมูล หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการ หรือมีอำนาจเรียกให้เอกชนดังกล่าวเข้ามาให้ข้อมูลเพิ่มเติมประกอบการพิจารณาได้

[การประกอบกิจการขนส่งทางรางดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน]

มาตรา ๒๐ การดำเนินการโครงการการขนส่งทางราง รัฐอาจให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการเอง หรืออาจให้มีการดำเนินการโดยการให้เอกชนร่วมลงทุน

[การเสนอโครงการเกี่ยวกับการขนส่งทางรางที่ไม่มีเอกชนร่วมลงทุน]

มาตรา ๒๑ ในกรณีที่รัฐให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการเอง ให้หน่วยงานของรัฐที่เป็นเจ้าของโครงการเสนอโครงการเกี่ยวกับการขนส่งทางรางต่อคณะรัฐมนตรี โดยมีรายการดังต่อไปนี้

ก. กรณีรถไฟและรถไฟฟ้า

- (๑) วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการ
- (๒) ขอบเขตของโครงการ
- (๓) ระยะเวลาของโครงการ
- (๔) ประมาณการต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการ ตลอดระยะเวลาโครงการ
- (๕) แหล่งเงินทุนที่ใช้ดำเนินการ
- (๖) ผลการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง
- (๗) การจัดให้มีสถานีเชื่อมต่อระหว่างเส้นทางและการใช้สถานีร่วมกับเส้นทางอื่น
- (๘) การจัดให้มีสถานีสับเปลี่ยนรถขนส่งทางรางที่เหมาะสมกับปริมาณ

คนโดยสารหรือในกรณีการเชื่อมต่อการเดินทาง

- (๙) การให้ใช้เส้นทางร่วมกันกับโครงการเส้นทางอื่น
- (๑๐) ระบบตัวร่วมกับเส้นทางอื่นกับระบบบริการขนส่งสาธารณะอื่น
- (๑๑) อัตราค่าโดยสาร ค่าแรกเข้า และหลักเกณฑ์การขึ้นอัตราค่าโดยสาร

ที่จัดให้เป็นระบบเครือข่ายร่วมกันกับโครงการเส้นทางอื่น

- (๑๒) ระบบสาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ แก่ผู้ใช้บริการ
- (๑๓) ประโยชน์อย่างอื่นเพื่อสาธารณะ เช่น การเชื่อมต่อกับอาคารที่เกี่ยวข้อง

ข. กรณีรถราง

- (๑) วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการ
- (๒) ขอบเขตของโครงการ
- (๓) ระยะเวลาของโครงการ
- (๔) สัดส่วนการลงทุนของรัฐและขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ถ้ามี)
- (๕) ประมาณการต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการ ตลอดระยะเวลาโครงการ
- (๖) แหล่งเงินทุนที่ใช้ดำเนินการ
- (๗) ผลการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง

[การเสนอโครงการเกี่ยวกับการขนส่งทางรางที่มีเอกชนร่วมลงทุน]

มาตรา ๒๒ ในกรณีที่รัฐให้มีการดำเนินกิจการโดยการให้เอกชนร่วมลงทุน ให้เจ้าของโครงการเสนอโครงการเกี่ยวกับการขนส่งทางรางที่มีเอกชนร่วมลงทุนต่อคณะรัฐมนตรี โดยนอกจากรายการตามมาตรา ๒๑ แล้ว ให้มีรายการเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) ระยะเวลาการให้สัมปทาน
- (๒) ความคุ้มค่าในการลงทุน
- (๓) การให้ผลประโยชน์ตอบแทนแก่รัฐ
- (๔) ส่วนแบ่งรายได้ในกรณีที่รายได้ของเอกชนได้เกินกว่าการประมาณการ

ในการให้สัมปทาน (ถ้ามี)

- (๕) เอกชนต้องมีคุณสมบัติที่จะได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง

ตามหมวด ๔

- (๖) สิทธิของบุคคลสัญชาติไทยเป็นพนักงาน
- (๗) การได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ในกรณีที่จะต้องเวนคืนหรือได้มา

ซึ่งอสังหาริมทรัพย์ (ถ้ามี)

- (๘) สิทธิในการเชื่อมต่อโครงข่ายรถไฟ หรือรถไฟฟ้า หรือรถราง
- (๙) เงื่อนไขอย่างอื่นที่เกี่ยวกับการให้สัมปทานตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

[การดำเนินโครงการที่มีเอกชนร่วมลงทุนในการประกอบกิจการขนส่งทางราง]

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่เป็นการดำเนินการที่รัฐให้มีการดำเนินกิจการโดยการให้เอกชนร่วมลงทุน เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบกับโครงการเกี่ยวกับการขนส่งทางรางที่รัฐให้เอกชนร่วมลงทุนในการประกอบกิจการขนส่งทางรางแล้ว ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน

สัญญาสัมปทานหรือสัญญาร่วมลงทุนตามวรรคหนึ่ง จะต้องมีข้อกำหนดที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

[การดำเนินโครงการที่กำหนดให้มีการเปิดเสรีการเดินรถ Open Access]

มาตรา ๒๔ การประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางราง มิให้ถือว่าเป็นการร่วมลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน

ส่วนที่ ๓

การดำเนินการโครงการการขนส่งทางราง

[การได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์]

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่การดำเนินการโครงการใดตามแผนพัฒนาการขนส่งทางรางจำเป็นต้องได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์หรือก่อให้เกิดภาระในอสังหาริมทรัพย์ ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการดังนี้

(๑) ในกรณีที่ป็นรัฐวิสาหกิจที่มีกฎหมายเฉพาะให้ดำเนินกิจการขนส่งทางราง ให้รัฐวิสาหกิจนั้นดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายเฉพาะนั้น

(๒) ในกรณีที่ป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ หรือดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดหาอสังหาริมทรัพย์เพื่อกิจการขนส่งมวลชน

(๓) ในกรณีอื่นนอกจาก (๑) และ (๒) ให้กรมการขนส่งทางรางดำเนินการเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนและการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ หรือดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดหาอสังหาริมทรัพย์เพื่อกิจการขนส่งมวลชน

[การเริ่มดำเนินการก่อสร้าง]

มาตรา ๒๖ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลให้การจัดสร้างโครงการการขนส่งทางรางให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดในมาตรา ๔ (๕) ก่อนการจัดสร้างให้เจ้าของโครงการ ส่งแผนผังบริเวณ แบบแปลน และรายการประกอบแบบแปลน เกี่ยวกับการจัดสร้างโครงการการขนส่งทางราง ให้อธิบดีพิจารณาเห็นชอบว่าเป็นไปตามมาตรฐาน อธิบดีอาจจัดให้มีที่ปรึกษาเพื่อให้ความเห็นประกอบการพิจารณาได้

ในกรณีที่ผลการตรวจพิจารณาของอธิบดีตามวรรคหนึ่ง เห็นว่า แผนผังบริเวณ แบบแปลน และรายการประกอบแบบแปลน เกี่ยวกับการจัดสร้างโครงการการขนส่งทางรางไม่เป็นไปตามมาตรฐาน ให้เจ้าของโครงการดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตามที่อธิบดีเสนอแนะโดยเร็ว

เพื่อประโยชน์การตรวจพิจารณา ให้อธิบดีมีอำนาจแต่งตั้งที่ปรึกษาเพื่อเป็นผู้ตรวจสอบแผนผังบริเวณ แบบแปลน และรายการประกอบแบบแปลน สำหรับการจัดสร้างโครงการการขนส่งทางราง ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการในการแต่งตั้งที่ปรึกษาให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

[การตรวจสอบระหว่างการก่อสร้าง]

มาตรา ๒๗ ในระหว่างการจัดสร้างโครงการการขนส่งทางราง ให้อธิบดีมีอำนาจกำกับดูแลการก่อสร้างให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดในมาตรา ๔ (๕)

ให้เจ้าของโครงการเก็บแผนผังบริเวณ แบบแปลน และรายการประกอบแบบแปลน สำหรับการจัดสร้างโครงการการขนส่งทางราง และพร้อมที่จะให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจดูได้

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าการจัดสร้างโครงการการขนส่งทางรางไม่เป็นไปตามแบบและก่อสร้างไม่ถูกต้อง ให้แจ้งผู้จัดสร้างโครงการการขนส่งทางรางดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด

[อำนาจในการกำหนดเขตปลอดภัยในระหว่างการก่อสร้าง]

มาตรา ๒๘ ในกรณีที่มีความจำเป็น ในระหว่างการจัดสร้างโครงการการขนส่งทางราง อธิบดีอาจประกาศกำหนดให้บริเวณพื้นที่ใดเป็นเขตปลอดภัยในระหว่างการจัดสร้างโครงการการขนส่งทางรางและกำหนดกิจกรรมที่ห้ามมิให้ผู้ใดหรือหน่วยงานของรัฐใดกระทำได้

[หน้าที่ในการทดสอบโครงสร้างและระบบการเดินรถ ก่อนเปิดให้บริการ]

มาตรา ๒๙ เมื่อได้จัดสร้างโครงการการขนส่งทางรางเสร็จแล้วและพร้อมที่จะดำเนินการเดินรถ ให้เจ้าของโครงการแจ้งต่ออธิบดีเพื่อทราบและทำการทดสอบการเดินรถ

ในการทดสอบการเดินรถขนส่งทางราง ให้เจ้าของโครงการจัดให้มีวิศวกรที่ปรึกษาอิสระที่เป็นนิติบุคคล และมีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบโครงสร้างพื้นฐานและทดสอบการเดินรถ ซึ่งอธิบดีให้ความเห็นชอบ มีหน้าที่ตรวจสอบระบบและความปลอดภัยของการเดินรถพร้อมที่จะให้บริการแก่ประชาชน

ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการทดสอบตามวรรคสอง ให้เจ้าของโครงการเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย

มาตรา ๓๐ เมื่อได้ทำการทดสอบการเดินรถแล้ว ก่อนเปิดให้บริการแก่ประชาชนต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีว่า โครงสร้างของรางและทรัพย์สินที่ใช้ในการประกอบกิจการขนส่งทางรางมีสภาพที่สามารถใช้งานได้ อย่างปลอดภัยและเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดในมาตรา ๔ (๕)

[กรรมสิทธิ์ในรางและทรัพย์สินที่ใช้ในการประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง]

มาตรา ๓๑ ให้กรรมสิทธิ์ในโครงสร้างพื้นฐานทางรางเป็นของรัฐ เมื่อ

(๑) ได้มีการจัดสร้างแล้วเสร็จตามเงื่อนไขที่กำหนด ในกรณีที่เป็นใบอนุญาตประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง

(๒) ได้มีการอนุญาตให้เดินรถขนส่งทางราง ในกรณีที่เป็นใบอนุญาตประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง และการเดินรถขนส่งทางราง

[ทรัพย์สินที่ใช้ในการขนส่งทางรางไม่อยู่ในความรับผิดแห่งการบังคับคดี]

มาตรา ๓๒ ทรัพย์สินที่ใช้ในการให้บริการขนส่งสาธารณะทางราง ไม่ว่าเป็นของรัฐหรือของเอกชน ไม่อยู่ในความรับผิดแห่งการบังคับคดี

หมวด ๓

เขตระบบรถขนส่งทางราง และเขตปลอดภัยระบบรถขนส่งทางราง

[กำหนดให้มีเขตระบบรถขนส่งทางราง และเขตปลอดภัยระบบรถขนส่งทางราง]

มาตรา ๓๓ เพื่อประโยชน์ในการบำรุงรักษาและความปลอดภัยของการขนส่งทางราง ตลอดจนความปลอดภัยของบุคคลที่อยู่ในระบบการขนส่งทางราง ให้เจ้าของโครงการกำหนดเขตระบบรถขนส่งทางราง และเขตปลอดภัยระบบรถขนส่งทางราง

การกำหนดเขตระบบรถขนส่งทางรางและเขตปลอดภัยระบบรถขนส่งทางราง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้รัฐมนตรีประกาศเขตระบบรถขนส่งทางรางและเขตปลอดภัยระบบรถขนส่งทางราง พร้อมทั้งแผนผังแสดงแนวเขตดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษา และให้อธิบดีปิดสำเนาประกาศดังกล่าว ณ ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ที่ทำการกำนัน และที่ทำการผู้ใหญ่บ้านแห่งท้องที่ที่อสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่ กับให้อธิบดีจัดทำเครื่องหมายแสดงแนวเขตตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

[ข้อห้ามกระทำการในเขตปลอดภัยระบบฯ]

มาตรา ๓๔ ภายในเขตปลอดภัยระบบรถขนส่งทางราง ให้อธิบดีมีอำนาจประกาศกำหนดเงื่อนไขการก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นที่มีผลกระทบต่อรถขนส่งทางราง

ประกาศตามวรรคหนึ่งต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้ปิดประกาศไว้ในบริเวณใกล้เคียงกับเขตปลอดภัยระบบรถขนส่งทางราง และแจ้งให้ผู้มีอำนาจอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารทราบ

ในการอนุญาตให้ก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นที่อยู่ในเขตปลอดภัยระบบรถขนส่งทางราง ให้ผู้มีอำนาจอนุญาตตามวรรคสองพิจารณาตรวจสอบให้ถูกต้องตามประกาศตามวรรคหนึ่งก่อนและแจ้งให้อธิบดีทราบด้วย

ในการพิจารณาอนุญาตตามวรรคสาม ให้ผู้มีอำนาจอนุญาตให้ก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารแจ้งอธิบดีเพื่อส่งผู้แทนเข้าร่วมพิจารณาด้วย

[อำนาจของอธิบดีในกรณีที่มีผู้ฝ่าฝืนกระทำการในเขตระบบฯ และเขตปลอดภัยระบบฯ]

มาตรา ๓๕ ผู้ใดก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารในเขตปลอดภัยระบบการขนส่งทางราง โดยมิได้รับอนุญาตหรือผู้ที่ได้รับอนุญาตมิได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในการอนุญาต ให้อธิบดีแจ้งให้ผู้มีอำนาจอนุญาตให้ก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารทราบเป็นหนังสือเพื่อให้ดำเนินการแก้ไขตามอำนาจหน้าที่

ในระหว่างดำเนินการตามวรรคหนึ่ง หากมีเหตุฉุกเฉินหรือจำเป็นเร่งด่วนอันอาจเป็นอันตรายแก่การขนส่งทางราง ให้อธิบดีมีอำนาจออกคำสั่งระงับการกระทำหรือกระทำการเพื่อป้องกันเหตุดังกล่าวเท่าที่จำเป็น

[กำหนดลักษณะการกระทำที่อาจทำให้เกิดอันตรายหรือเป็นอุปสรรคแก่ระบบการขนส่งทางราง]

มาตรา ๓๖ อธิบดีมีอำนาจออกประกาศกำหนดให้การกระทำใด ๆ ที่อาจทำให้เกิดอันตรายหรือเป็นอุปสรรคแก่การขนส่งทางรางเป็นการกระทำที่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้ ประกาศดังกล่าวต้องแสดงรายละเอียดและเหตุผลให้ชัดเจนเกี่ยวกับลักษณะการกระทำ และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น

ประกาศตามวรรคหนึ่งต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษาและต้องปิดประกาศไว้ในบริเวณใกล้เคียงกับเขตปลอดภัยระบบการขนส่งทางราง

[การจัดทำสารบัญชีกฎในเขตระบบฯ และเขตปลอดภัยระบบฯ]

มาตรา ๓๗ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐซึ่งมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการอันเป็นสาธารณูปโภคมีความจำเป็นต้องปกเสา พาดสาย วางท่อ หรือกระทำการใด ๆ ภายในเขตระบบรถขนส่งทางราง ให้หน่วยงานของรัฐนั้นทำความตกลงกับอธิบดีก่อน และเมื่อได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีแล้ว จึงจะกระทำการนั้นได้ ทั้งนี้ อธิบดีอาจกำหนดเงื่อนไขในการดำเนินการก็ได้

กรณีที่การกระทำตามวรรคหนึ่ง ได้กระทำโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดให้นำมาตรา ๓๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๔

การกำกับดูแลการประกอบกิจการ

ส่วนที่ ๑

การขออนุญาต

[การอนุญาตให้ประกอบกิจการขนส่งทางราง]

มาตรา ๓๘ ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบกิจการขนส่งทางราง เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากรัฐมนตรี

ผู้ใดประกอบกิจการขนส่งทางรางเพื่อกิจการของตน การประกอบกิจการนั้นไม่อยู่ในบังคับที่ต้องได้รับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง แต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากอธิบดีและปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรฐานการขนส่งทางรางตามพระราชบัญญัตินี้

เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาเห็นชอบของอธิบดีตามวรรคสอง ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบกิจการขนส่งทางรางเพื่อกิจการของตนจัดส่งข้อมูล หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการ หรือมีอำนาจเรียกให้ผู้ประกอบกิจการขนส่งทางรางเพื่อกิจการของตน เข้ามาให้ข้อมูลเพิ่มเติมประกอบการพิจารณาได้

[ประเภทของใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง]

มาตรา ๓๙ ใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางมี ๔ ประเภท ได้แก่

- (๑) ใบอนุญาตประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง
- (๒) ใบอนุญาตประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางราง
- (๓) ใบอนุญาตประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งและการเดินรถขนส่งทางราง
- (๔) ใบอนุญาตประกอบกิจการเกี่ยวเนื่องอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

[คุณสมบัติและลักษณะของผู้ขอรับใบอนุญาต]

มาตรา ๔๐ ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง ต้องมีคุณสมบัติและลักษณะ ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นนิติบุคคลตามมาตรา ๔๑
- (๒) มีเงินทุนเพียงพอแก่การประกอบกิจการขนส่งทางรางตามจำนวนที่กำหนดในกฎกระทรวง

(ก) มีบุคลากรที่มีความรู้และความชำนาญเพียงพอในการประกอบกิจการขนส่งทางรางตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง

(ข) ลักษณะอื่นตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

[คุณสมบัติของนิติบุคคลที่ เป็นผู้ขอรับใบอนุญาต]

มาตรา ๔๑ ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง ต้องเป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด ที่จดทะเบียนตามกฎหมายไทยและมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในราชอาณาจักร โดย

(๑) มีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบกิจการขนส่งทางราง หากมีวัตถุประสงค์เพื่อกิจการอื่นด้วย จะต้องเป็นวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการขนส่งทางรางตามที่คณะกรรมการกำหนด

(๒) มีทุนจดทะเบียนตามจำนวนที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ และทุนจดทะเบียนดังกล่าวต้องเป็นของผู้มีสัญชาติไทยตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรา ๔๒

(๓) อำนาจการบริหารกิจการอยู่ภายใต้การควบคุมของบุคคลผู้มีสัญชาติไทยตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรา ๔๒

(๔) กรรมการหรือบุคคลผู้มีอำนาจจัดการไม่มีลักษณะต้องห้ามตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรา ๔๔

(๕) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง

(๖) ลักษณะอื่นตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

[คุณสมบัติเรื่องทุนของนิติบุคคลที่ เป็นผู้ขอรับใบอนุญาต]

มาตรา ๔๒ ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง ต้องมีทุนไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดของทุนทั้งหมด ไม่ว่าจะ เป็นบุคคลประเภทใดโดยลำพังหรือหลายประเภทรวมกัน ดังต่อไปนี้

(๑) บุคคลธรรมดาซึ่งมีสัญชาติไทย

(๒) กระทรวง ทบวง กรม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานของรัฐ

(๓) บริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด ซึ่งทุนไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดของทุนทั้งหมดเป็นของบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทย ทั้งนี้ หุ้่นชนิดออกให้แก่ผู้ถือ ให้นับเป็นทุนของบุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทย

(๔) ห้างหุ้นส่วนจำกัด ซึ่งผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิดทั้งหมดมีสัญชาติไทย และทุนของห้างหุ้นส่วนนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดเป็นของบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทย

(๕) ห้างหุ้นส่วนสามัญที่จดทะเบียน ซึ่งผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหมดมีสัญชาติไทย

(๖) นิติบุคคลอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

นิติบุคคลตามวรรคหนึ่ง (๓) (๔) (๕) หรือ (๖) ต้องจดทะเบียนตามกฎหมายไทยและมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ในราชอาณาจักร และในกรณีที่นิติบุคคลดังกล่าวมีนิติบุคคลเป็นผู้ถือหุ้นหรือเป็นหุ้นส่วน นิติบุคคลที่เป็นผู้ถือหุ้นหรือเป็นหุ้นส่วนนั้นจะต้องมีทุนเป็นของบุคคลผู้มีสัญชาติไทยด้วย

[คุณสมบัติเรื่องอำนาจการบริหารกิจการของนิติบุคคลที่ เป็นผู้ขอรับใบอนุญาต]

มาตรา ๔๓ อำนาจการบริหารกิจการของผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบ กิจการขนส่งทางรางต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของบุคคลผู้มีสัญชาติไทย

ในกรณีดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าอำนาจการบริหารกิจการไม่อยู่ภายใต้การควบคุมของบุคคลผู้มีสัญชาติไทย

(๑) มีกรรมการที่ไม่มีสัญชาติไทยตั้งแต่กึ่งหนึ่งขึ้นไป

(๒) ผู้มีอำนาจจัดการไม่มีสัญชาติไทย

(๓) มีการบริหารที่อยู่ภายใต้การครอบงำของผู้ไม่มีสัญชาติไทย ตามลักษณะและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

[คุณสมบัติของผู้มีอำนาจจัดการของนิติบุคคลที่ผู้ขอรับใบอนุญาต]

มาตรา ๔๔ กรรมการ หรือบุคคลผู้มีอำนาจจัดการของผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง ต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๒) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๓) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๔) เคยเป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลผู้มีอำนาจจัดการของนิติบุคคลที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งสาธารณะอันเป็นผลมาจากการบริหารกิจการของผู้นั้น เว้นแต่ผู้ขอรับใบอนุญาตได้พ้นจากการถูกเพิกถอนใบอนุญาตมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี นับแต่วันที่ผู้ขอรับใบอนุญาตถูกเพิกถอนใบอนุญาต
- (๕) เคยถูกลงโทษทางวินัยให้พ้นจากตำแหน่งในส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เนื่องจากทุจริตต่อหน้าที่
- (๖) เคยถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
- (๗) เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการหรือใบอนุญาตประกอบวิชาชีพอันเนื่องมาจากกระทำ ความผิดที่กระทบต่อความไว้วางใจของประชาชนตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (๘) เคยเป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลผู้มีอำนาจจัดการของนิติบุคคลที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการอันเนื่องมาจากกระทำ ความผิดที่กระทบต่อความไว้วางใจของประชาชนตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (๙) ลักษณะต้องห้ามอย่างอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

[หน้าที่ของอธิบดีในการตรวจสอบคำขอรับใบอนุญาต]

มาตรา ๔๕ เมื่อมีการยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางตามมาตรา ๓๘ แล้ว ให้อธิบดีมีหน้าที่ตรวจสอบคำขอรับใบอนุญาตดังกล่าว รวมทั้งคุณสมบัติและลักษณะของผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาต สัญญาเข้าใช้รางเพื่อการขนส่งร่วมกัน สัญญาการเข้าใช้รางเพื่อการขนส่ง และเอกสารหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องภายในระยะเวลาหกสิบวัน หากเห็นว่าผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตโดยถูกต้อง รวมทั้งมีคุณสมบัติและลักษณะครบถ้วนตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เสนอเรื่องต่อรัฐมนตรีเพื่อออกใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางให้แก่ผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตนั้นต่อไป

ในการออกใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐมนตรีกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการประกอบกิจการขนส่งทางรางไว้ในใบอนุญาตด้วย

รัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการประกอบกิจการขนส่งทางรางเพิ่มเติมภายหลังจากที่ออกใบอนุญาตด้วยก็ได้ โดยต้องพิจารณาถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชน ความมั่นคงของรัฐ รวมตลอดถึงประโยชน์สาธารณะ

[อายุของใบอนุญาตแต่ละประเภท]

มาตรา ๔๖ ใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางแต่ละประเภท ให้มีอายุตามที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต แต่ต้องไม่เกินระยะเวลาตามที่กำหนด ดังต่อไปนี้

- (๑) ใบอนุญาตประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งให้มีอายุไม่เกินสามสิบปี
- (๒) ใบอนุญาตประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางให้มีอายุไม่เกินสิบห้าปี
- (๓) ใบอนุญาตประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งและการเดินรถขนส่งทางรางให้มีอายุไม่เกินสามสิบปี

(๔) ใบอนุญาตประกอบกิจการเกี่ยวเนื่องอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ให้มีอายุตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

การยื่นคำขอใบอนุญาตและการต่ออายุใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

[การพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต]

มาตรา ๔๗ เมื่อปรากฏว่าผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง

(๑) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๔๐ หรือมาตรา ๔๑ หรือมาตรา ๔๒

(๒) ไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามเงื่อนไขในมาตรา ๔๓ หรือมาตรา ๔๔

(๓) ไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานการประกอบกิจการขนส่งทางรางจนอาจก่อให้เกิดอันตรายหรือกระทบต่อความปลอดภัยของประชาชนอย่างร้ายแรง

(๔) ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้อันเป็นสาระสำคัญ

(๕) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาตว่าเป็นเหตุให้เพิกถอนใบอนุญาตได้

ในกรณีที่ได้รับใบอนุญาตขาดคุณสมบัติ หรือไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตนั้นปฏิบัติ หรือแก้ไขให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด รวมถึงให้อธิบดีมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้

กรณีอธิบดีสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามวรรคสอง ภายหลังจากพ้นระยะเวลาการพักใช้ใบอนุญาตแล้ว หากอธิบดีเห็นว่าผู้ได้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติหรือแก้ไขให้ถูกต้องตามวรรคหนึ่ง หรือไม่สามารถดำเนินการตามเงื่อนไขหรือข้อกำหนดได้ หรือการดำเนินการนั้นน่าจะเป็นเหตุให้เกิดภัยอันตราย หรือเสื่อมประโยชน์ต่อประชาชน ให้อธิบดีเสนอรัฐมนตรีเพื่อสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้

[การส่งคืนใบอนุญาต]

มาตรา ๔๘ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตซึ่งถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตต้องส่งคืนใบอนุญาตต่ออธิบดีภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ถูกลงสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

[การอุทธรณ์การเพิกถอนใบอนุญาต]

มาตรา ๔๙ ผู้ได้รับใบอนุญาตซึ่งถูกสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต

[การขอรับใบแทนใบอนุญาต]

มาตรา ๕๐ ในกรณีที่ใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตต่ออธิบดีภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับทราบถึงการสูญหายถูกทำลายหรือชำรุดดังกล่าว

การขอรับใบแทนและการออกใบแทนใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ส่วนที่ ๒

หน้าที่ของผู้ประกอบกิจการขนส่งทางราง

[หน้าที่ในการประกอบกิจการขนส่งทางรางตามประเภทและเงื่อนไขในใบอนุญาต]

มาตรา ๕๑ ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องประกอบกิจการตามประเภทและเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาต รวมทั้งมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ดำเนินการประกอบกิจการขนส่งทางรางให้เป็นไปตามมาตรฐานการขนส่งทางราง
- (๒) จัดให้มีผู้ประจำหน้าที่และบุคลากรอย่างเพียงพอ และมีระบบควบคุมดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประจำหน้าที่และบุคลากรดังกล่าว
- (๓) จัดให้มีคู่มือและเอกสารการปฏิบัติการตามประเภทของการประกอบกิจการขนส่งทางรางสำหรับผู้ประจำหน้าที่และบุคลากรอย่างครบถ้วน และปรับปรุงหรือแก้ไขคู่มือและเอกสารการปฏิบัติการดังกล่าวให้ทันสมัยอยู่เสมอ
- (๔) จัดส่งรายงานการประกอบกิจการและงบกระแสเงินสดทุก ๆ สามเดือน นับจากวันที่เริ่มประกอบกิจการ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด
- (๕) ให้บริการแก่ผู้ใช้บริการอย่างเสมอภาค และจัดเก็บค่าโดยสาร ค่าขนส่ง ค่าใช้ประโยชน์จากราง และทรัพย์สินที่จำเป็นในการประกอบกิจการขนส่งทางราง และค่าธรรมเนียมอื่นให้เป็นไปตามมาตรา ๖๐
- (๖) ให้ความร่วมมือแก่อธิบดี ผู้ตรวจการขนส่งทางราง หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
- (๗) ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นเร่งด่วนที่อาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัย สุขอนามัย หรือสิ่งแวดล้อม ให้ปฏิบัติตามข้อกำหนดที่อธิบดีประกาศกำหนด
- (๘) หน้าที่อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

[หน้าที่ในการจัดให้มีประกันภัย]

มาตรา ๕๒ ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องจัดให้มีการประกันความเสียหายตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

[หน้าที่ในการแจ้งอุบัติเหตุ ต่ออธิบดี]

มาตรา ๕๓ ในกรณีที่มีอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรง อุบัติการณ์ที่เป็นอันตรายต่อผู้โดยสาร หรือผู้ใช้บริการ หรือเป็นอุปสรรคต่อการขนส่งทางรางอย่างมีนัยสำคัญ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตแจ้งเหตุดังกล่าวต่ออธิบดี หรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายโดยเร็ว

กรณีใดที่จะถือว่าเป็นอุปสรรคต่อการขนส่งทางรางอย่างมีนัยสำคัญตามวรรคหนึ่ง อธิบดีอาจประกาศกำหนดแนวปฏิบัติเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาของผู้ได้รับใบอนุญาตไว้ด้วยก็ได้

[หน้าที่ในการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย]

มาตรา ๕๔ ในการประกอบกิจการขนส่งทางราง ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยในการขนส่งทางรางและการรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ประกอบกิจการขนส่งทางรางตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

[หน้าที่ในการแจ้งอธิบดีล่วงหน้าเมื่อมีเหตุต้องพักหรือหยุดให้บริการ]

มาตรา ๕๕ ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องให้บริการขนส่งทางรางอย่างต่อเนื่องและไม่หยุดชะงัก ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตจะต้องพักหรือหยุดให้บริการขนส่งทางรางเป็นการชั่วคราวตามแผนการซ่อมบำรุง ให้ผู้ได้รับ

ใบอนุญาตแจ้งแผนการซ่อมบำรุงให้อธิบดีทราบเป็นการล่วงหน้า ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ อธิบดีประกาศกำหนด

ในกรณีที่มีเหตุทำให้หรือจะทำให้การเดินรถขนส่งทางรางต้องหยุดชะงักหรือมีเหตุฉุกเฉิน ให้ผู้ได้รับ ใบอนุญาตแจ้งให้อธิบดีทราบโดยทันที และดำเนินการแก้ไขเหตุดังกล่าวให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

[หน้าที่ในการส่งบัญชีแสดงฐานะการเงินและงบการเงิน]

มาตรา ๕๖ ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องส่งบัญชีแสดงฐานะการเงินและงบการเงินให้แก่อธิบดีทราบ รวมทั้ง รายงานประจำปี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

[ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตโอนสิทธิตามใบอนุญาต]

มาตรา ๕๗ ห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตโอนสิทธิตามใบอนุญาตให้บุคคลอื่น การดำเนินการดังต่อไปนี้ ให้ถือว่ามิได้ผลเป็นการโอนสิทธิตามใบอนุญาตด้วย

(๑) บริษัทผู้ได้รับใบอนุญาตถือหุ้นในบริษัทที่ประกอบกิจการขนส่งทางรางอื่นเกินร้อยละห้าสิบของ หุ้นที่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนได้

(๒) บริษัทที่ประกอบกิจการขนส่งทางรางอื่นถือหุ้นในบริษัทผู้ได้รับใบอนุญาตเกินร้อยละห้าสิบของ หุ้นที่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนได้

(๓) มีบริษัทที่สามถือหุ้นเกินร้อยละห้าสิบของหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนได้ทั้งในบริษัทผู้ได้รับ ใบอนุญาตและบริษัทที่ประกอบกิจการขนส่งทางรางอื่น

(๔) กระทำการใด ๆ ที่ให้บุคคลอื่นครอบงำกิจการ

[หน้าที่ในการรายงาน กรณีไม่สามารถดำเนินการหรือจะยกเลิกกิจการ]

มาตรา ๕๘ กรณีผู้ได้รับใบอนุญาตรายใดไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ หรือประสงค์จะเลิก ประกอบกิจการขนส่งทางราง ให้มีหนังสือแจ้งให้อธิบดีทราบล่วงหน้า และเพื่อให้บริการเดินรถขนส่งทางราง ซึ่งเป็นบริการขนส่งสาธารณะเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตมีสถานะหรือมีการดำเนินงานอยู่ ในลักษณะที่ไม่อาจประกอบกิจการต่อไปได้ ให้กรมการขนส่งทางรางเข้าไปดำเนินการแทนผู้ได้รับ ใบอนุญาต

ในการดำเนินการแทนตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีเสนอรัฐมนตรีเพื่อออกคำสั่งให้กรมการขนส่งทางราง ควบคุมการประกอบกิจการขนส่งทางราง โดยต้องแจ้งคำสั่งดังกล่าวให้ผู้ได้รับใบอนุญาตทราบ และประกาศให้ สาธารณชนรับทราบตามวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด

กรมการขนส่งทางรางอาจเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเพื่อมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่มี ประสิทธิภาพและความเชี่ยวชาญด้านการประกอบกิจการขนส่งทางรางเข้าดำเนินการขนส่งทางรางแทน จนกว่าเหตุในการควบคุมการประกอบกิจการขนส่งทางรางจะสิ้นสุดลงก็ได้

ให้ถือว่าหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เข้าดำเนินการขนส่งทางรางแทนเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตซึ่งมี สิทธิและหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ วิธีปฏิบัติงานและการดำเนินการขนส่งทางรางแทน ให้เป็นไป ตามระเบียบที่กระทรวงคมนาคมประกาศกำหนด

[สิทธิของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางของต่างประเทศ]

มาตรา ๕๙ ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการขนส่งทางรางของต่างประเทศ จะเดินรถขนส่งทางรางเข้ามา ในราชอาณาจักร หรือไปยังอีกประเทศหนึ่งโดยผ่านเข้ามาในราชอาณาจักร ให้เป็นไปตามสิทธิตามอนุสัญญา หรือความตกลงระหว่างประเทศ หรือได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากรัฐมนตรีหรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมาย

ส่วนที่ ๓
การกำหนดอัตราค่าโดยสารและค่าบริการ

[การกำหนดอัตราขั้นสูง และการทบทวนอัตราขั้นสูง]

มาตรา ๖๐ การขนส่งทางรางเพื่อการพาณิชย์เป็นบริการสาธารณะ ซึ่งการกำหนดค่าโดยสาร ค่าขนส่ง ค่าใช้ประโยชน์จากรางและทรัพย์สินที่จำเป็นในการประกอบกิจการขนส่งทางราง และค่าธรรมเนียมอื่น ต้องเหมาะสมและเป็นธรรมแก่ผู้ให้บริการและผู้ใช้บริการ

การเก็บค่าโดยสาร ค่าขนส่ง ค่าใช้ประโยชน์จากรางและทรัพย์สินที่จำเป็นในการประกอบกิจการขนส่งทางราง และค่าธรรมเนียมอื่น แต่ต้องไม่เกินอัตราขั้นสูงที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องประกาศอัตราค่าโดยสาร อัตราค่าขนส่ง อัตราค่าใช้ประโยชน์จากรางและทรัพย์สินที่จำเป็นในการประกอบกิจการขนส่งทางราง และอัตราค่าธรรมเนียมอื่น ให้สาธารณชนทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวันก่อนวันที่จะบังคับใช้อัตราขั้นสูง

ให้มีการทบทวนอัตราขั้นสูงเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของข้อเท็จจริงในหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดอัตราขั้นสูงอย่างมีนัยสำคัญ หรือเมื่อได้รับการร้องขอจากผู้ได้รับใบอนุญาต

หลักเกณฑ์และวิธีการในการขอทบทวนอัตราขั้นสูง ให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

[การกำหนดหลักเกณฑ์ และการทบทวนหลักเกณฑ์]

มาตรา ๖๑ ในการกำหนดอัตราขั้นสูงของค่าโดยสาร ค่าขนส่ง ค่าใช้ประโยชน์จากรางและทรัพย์สินที่จำเป็นในการประกอบกิจการขนส่งทางราง และค่าธรรมเนียมอื่นตามมาตรา ๖๐ วรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณอัตราขั้นสูงที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ส่วนที่ ๔
การเชื่อมต่อรางเพื่อการขนส่งทางรางร่วมกัน

[หน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งร่วมกัน]

มาตรา ๖๒ เจ้าของโครงการ หรือเอกชนเจ้าของรางหรือทางเฉพาะ มีหน้าที่ต้องยินยอมให้มีการเชื่อมต่อรางหรือทางเฉพาะเพื่อการขนส่งร่วมกันเมื่อมีการร้องขอ โดยปฏิบัติต่อผู้ขอเชื่อมต่อทุกรายอย่างเป็นธรรม สมเหตุสมผล และไม่เลือกปฏิบัติ ทั้งนี้ รางหรือทางเฉพาะที่ต้องมีการใช้ร่วมกันให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

หลักเกณฑ์และวิธีการเชื่อมต่อรางเพื่อการขนส่งทางรางร่วมกันให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

[หน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง]

มาตรา ๖๓ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง ซึ่งเป็นผู้จัดการโครงสร้างพื้นฐานของรางหรือทางเฉพาะที่ต้องมีการใช้ร่วมกันที่อธิบดีประกาศกำหนดตามมาตรา ๖๒ วรรคหนึ่งมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการเจรจาทำความเข้าใจในเงื่อนไขของสัญญาการเชื่อมต่อรางหรือทางเฉพาะเพื่อการขนส่งร่วมกันด้วยเจตนาสุจริต

(๒) อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบการขนส่งทางรางรายอื่นในการเชื่อมต่อรางหรือทางเฉพาะเพื่อการขนส่งของตนเอง

(๓) ไม่กระทำการอันมีลักษณะเป็นการผูกขาด ลด หรือจำกัดการเชื่อมต่อรางหรือทางเฉพาะเพื่อการขนส่งร่วมกัน เว้นแต่กรณีเป็นโครงการสัมปทาน

(๔) ไม่กระทำการอันมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติต่อผู้ได้รับใบอนุญาตที่ขอเชื่อมต่อรางหรือทางเฉพาะเพื่อการขนส่งร่วมกัน

(๕) จัดทำและเปิดเผยหนังสือแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการเชื่อมต่อรางหรือทางเฉพาะเพื่อการขนส่งร่วมกันของตน โดยวิธีการและรายละเอียดให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

[สิทธิในการปฏิเสธ]

มาตรา ๖๔ ผู้จัดการโครงสร้างพื้นฐานอาจปฏิเสธไม่ให้ผู้ประกอบกิจการขนส่งทางรางรายอื่นร่วมเชื่อมต่อรางหรือทางเฉพาะเพื่อการขนส่งร่วมกันของตนเองได้เฉพาะกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) ความจุของรางหรือทางเฉพาะเพื่อการขนส่งที่มีอยู่ไม่เพียงพอแก่การให้ผู้ประกอบกิจการขนส่งทางรางรายอื่นร่วมใช้ประโยชน์ราง

(๒) การเชื่อมต่อรางหรือทางเฉพาะเพื่อการขนส่งร่วมกันมีปัญหาทางเทคนิคที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อการใช้งานราง หรือเป็นเหตุขัดขวางการใช้งานราง

ให้ผู้จัดการโครงสร้างพื้นฐานซึ่งปฏิเสธไม่ให้เชื่อมต่อรางหรือทางเฉพาะเพื่อการขนส่งร่วมกันมีหน้าที่ชี้แจงหรือแสดงเหตุแห่งการปฏิเสธนั้นต่ออธิบดีเพื่อชี้ขาด และให้ปฏิบัติไปตามคำชี้ขาดนั้น

ส่วนที่ ๕

การจัดสรรความจุ ตารางเวลาการเดินรถ และเส้นทาง

มาตรา ๖๕ ให้มีคณะกรรมการจัดสรรเวลาการเดินรถขนส่งทางรางขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการคนหนึ่ง และกรรมการอื่นอีกไม่เกินเจ็ดคน จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งทางรางอันเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการจัดสรรเวลาการเดินรถขนส่งทางราง ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเป็นกรรมการและเลขานุการและมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการกรมการขนส่งทางรางเป็นผู้ช่วยเลขานุการได้ โดยให้มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรรเวลาการเดินรถขนส่งทางราง

(๒) โกล่เกลี่ยข้อพิพาท ข้อขัดแย้ง ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรเวลาการเดินรถขนส่งทางราง

(๓) ประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรเวลาการเดินรถขนส่งทางรางเพื่อขอสนับสนุนข้อมูลและความร่วมมือด้านต่าง ๆ

(๔) พิจารณาความเหมาะสมของการใช้ประโยชน์ราง กำหนดให้ผู้จัดการโครงสร้างพื้นฐานดำเนินการเพิ่มจำนวนเที่ยวในการให้บริการเดินรถขนส่งทางราง

ให้มีการประชุมคณะกรรมการจัดสรรเวลาการเดินรถขนส่งทางราง เพื่อทบทวนการจัดสรรเวลาการเดินรถขนส่งทางราง หรือเมื่อมีการปรับเปลี่ยนเวลาการเดินรถขนส่งทางราง หรือปรับขีดความสามารถของ ความจุทาง ซึ่งจะกระทบต่อการจัดสรรเวลาการเดินรถขนส่งทางราง ให้นำความในมาตรา ๑๐ ใช้บังคับแก่ คณะกรรมการจัดสรรเวลาการเดินรถขนส่งทางราง โดยอนุโลม

ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการ ของคณะกรรมการจัดสรรเวลาการเดินรถขนส่งทางราง ให้ได้รับประโยชน์หรือค่าตอบแทนตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๖๖ ผู้จัดการโครงสร้างพื้นฐานของรางหรือทางเฉพาะที่ต้องมีการใช้ร่วมกันตามที่อธิบดีประกาศกำหนดตามมาตรา ๖๒ วรรคหนึ่ง มีหน้าที่ต้องยินยอมให้มีการเข้าร่วมใช้รางได้

ผู้จัดการโครงสร้างพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำและเปิดเผยเอกสารโครงข่ายรางหรือทางเฉพาะ เพื่อให้ผู้ที่ประสงค์จะประกอบกิจการเดินรถ สามารถเข้าถึงข้อมูลโครงข่ายรางหรือทางเฉพาะ โดยรายละเอียดเอกสารโครงข่ายรางหรือทางเฉพาะให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการจัดสรรเวลาการเดินรถขนส่งทางรางประกาศกำหนด

มาตรา ๖๗ ผู้จัดการโครงสร้างพื้นฐานมีหน้าที่จัดสรรความจุ ตารางเวลาการเดินรถและเส้นทาง โดยต้องดำเนินการบนพื้นฐานของความเป็นกลาง โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ และ จะต้องไม่มีลักษณะดังต่อไปนี้

- (๑) มีเงื่อนไขอันเป็นการเลือกปฏิบัติ หรือกีดกันผู้ประกอบการรายอื่น
- (๒) มีเงื่อนไขอันอาจเป็นเหตุให้เกิดการผูกขาด หรือจำกัดการแข่งขันในการให้บริการขนส่งทางราง

มาตรา ๖๘ ผู้ที่ประสงค์จะประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางราง ให้เข้าดำเนินการจัดทำสัญญาการเข้าใช้รางหรือทางเฉพาะกับผู้จัดการโครงสร้างพื้นฐาน แล้วยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางรางต่อไป

มาตรา ๖๙ การดำเนินการ ขั้นตอนการจัดสรรความจุ ตารางเวลา และเส้นทาง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการจัดสรรเวลาการเดินรถขนส่งทางรางประกาศกำหนด

[ค่าใช้จ่ายประโยชน์จากรางและทรัพย์สินที่จำเป็น]

มาตรา ๗๐ ภายใต้บังคับมาตรา ๖๐ และมาตรา ๖๑ ค่าใช้ประโยชน์จากรางและทรัพย์สินที่จำเป็นในการประกอบกิจการ ให้เป็นไปตามข้อตกลงระหว่างผู้จัดการโครงสร้างพื้นฐานและผู้ประกอบการเดินรถขนส่งทางรางซึ่งได้ตกลงร่วมกัน ทั้งนี้ ค่าตอบแทนดังกล่าวต้องเป็นอัตราที่เป็นธรรม สมเหตุสมผลและไม่เลือกปฏิบัติ

หมวด ๕

การสอบสวนอุบัติเหตุ

ส่วนที่ ๑

คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุ

[การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุ]

มาตรา ๗๑ ให้มีคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุของการขนส่งทางรางขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการคนหนึ่ง และกรรมการอื่นอีกไม่เกินเจ็ดคน จากผู้ซึ่งมีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญด้านการขนส่งทางราง ด้านวิศวกรรม ด้านวิทยาศาสตร์ ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค ด้านกฎหมาย หรือด้านอื่นที่เกี่ยวกับการขนส่งทางรางอันเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุ ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

ให้อธิบดีเป็นเลขานุการและมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการกรมการขนส่งทางรางเป็นผู้ช่วยเลขานุการได้

มาตรา ๗๒ นอกจากคุณสมบัติตามมาตรา ๗๑ วรรคหนึ่ง ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการ ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) อายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปี
- (๓) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองหรือสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง

(๔) ไม่เป็นข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีผลประโยชน์ทับซ้อนหรือขัดกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุ

(๕) ไม่เป็นกรรมการในส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีผลประโยชน์ทับซ้อนหรือขัดกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุ

(๖) ไม่เป็นกรรมการ หรือดำรงตำแหน่งหรือประกอบกรใดๆ ในกิจการของเอกชนหรือองค์กรวิชาชีพ ซึ่งอาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนหรือขัดกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุ

(๗) คุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

[วาระการดำรงตำแหน่ง]

มาตรา ๗๓ ให้คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุที่รัฐมนตรีแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี คณะกรรมการสอบสวนซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับการแต่งตั้งใหม่ได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

ให้นำความในมาตรา ๑๐ ใช้บังคับแก่คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามมาตรา ๗๑ โดยอนุโลม

[อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุ]

มาตรา ๗๔ คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุ มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวนอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรง และอุบัติการณ์

(๒) ดำเนินการสอบสวนอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรง และอุบัติการณ์

(๓) วิเคราะห์ข้อมูลความปลอดภัยด้านการขนส่งทางราง และข้อมูลอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรง และอุบัติการณ์

(๔) จัดทำรายงานการสอบสวนอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรง และอุบัติการณ์

(๕) เสนอแนะมาตรการเชิงป้องกันให้แก่หน่วยงานที่มีอำนาจเกี่ยวกับการขนส่งทางราง กรณีที่ตรวจพบในระหว่างการสอบสวนว่าจำเป็นต้องดำเนินการโดยพลันเพื่อให้เกิดความปลอดภัย

(๖) จัดทำข้อเสนอแนะเพื่อความปลอดภัยให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง และติดตามการดำเนินการ

(๗) จัดทำรายงานผลการดำเนินการประจำปีเสนอคณะรัฐมนตรี และคณะกรรมการ

(๘) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่น หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินการใด ๆ ตามที่คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุมอบหมายได้

[การดำเนินการสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์]

มาตรา ๗๕ เมื่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายได้รับแจ้งอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นตามมาตรา ๕๓ แล้ว ให้แจ้งคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุโดยเร็ว

ส่วนที่ ๒

การสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์

[การสอบสวนอุบัติเหตุและอุบัติการณ์]

มาตรา ๗๖ เพื่อประโยชน์ในการสอบสวนอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรง อุบัติการณ์ให้คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในที่ราง หรือทรัพย์สินที่ใช้ในการประกอบกิจการราง

(๒) ส่งให้บุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารหรือวัตถุใดอันเป็นหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับกิจการการขนส่งทางรางซึ่งเกิดอุบัติเหตุ

(๓) ควบคุม ตรวจสอบหรือค้น สิ่งของ หรือสิ่งใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจการขนส่งทางรางที่ประสบอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรง หรืออุบัติเหตุการณ

(๔) ตรวจสอบหรือค้นเอกสารหรือวัตถุใดอันเป็นหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวน ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งการสอบสวน ให้มีอำนาจยึดหรือเข้าควบคุมเอกสารหรือวัตถุอันเป็นหลักฐานดังกล่าวได้ แต่ต้องจัดทำบัญชีเอกสารและวัตถุดังกล่าวให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองเอกสารหรือวัตถุนั้นไว้ด้วย

(๕) ตรวจสอบหรือสั่งให้มีการตรวจสอบรางหรือทรัพย์สินที่ใช้ในการประกอบกิจการรางที่ประสบอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรง หรืออุบัติเหตุการณโดยไม่ชักช้าเพื่อนำผลมาประกอบการสอบสวน

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุอาจมอบหมายให้หน่วยงาน หรือบุคคลที่คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุแต่งตั้งให้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งทั้งหมดหรือบางส่วน และอาจร้องขอให้หน่วยงาน หรือเจ้าหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องช่วยดำเนินการหรือสนับสนุนได้

มาตรา ๗๗ ในการสอบสวนอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรง หรืออุบัติเหตุการณตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ในการได้ข้อมูลสำหรับการปรับปรุงความปลอดภัยในการขนส่งทางรางเพื่อป้องกันมิให้เกิดอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรง หรืออุบัติเหตุการณทำนองเดียวกันขึ้นอีก โดยมีใช่เป็นการสอบสวนเพื่อการกล่าวโทษบุคคลหรือกำหนดให้บุคคลใดต้องรับผิดชอบไม่ว่าทางใด ๆ

การสอบสวนตามส่วนนี้ นอกจากการดำเนินการให้เป็นไปตามวรรคหนึ่งแล้ว ต้องดำเนินการแยกออกจากการสอบสวน หรือการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรม และการดำเนินการใด ๆ ของหน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่และอำนาจสอบสวนตามกฎหมายอื่นที่มุ่งหมายให้ได้ตัวผู้กระทำให้เกิดเหตุดังกล่าว หรือบุคคลใดซึ่งจะต้องรับโทษตามกฎหมาย

มาตรา ๗๘ ในการสอบสวนตามมาตรา ๗๗ คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุต้องดำเนินการโดยอิสระ และปราศจากการแทรกแซง ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม และคำนึงถึงความมุ่งหมายในการสอบสวนเพื่อหาสาเหตุของอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรง อุบัติการณ และความปลอดภัยในการขนส่งทางรางเป็นสำคัญ

มาตรา ๗๙ เพื่อประโยชน์ในการสอบสวนและการรักษาไว้ซึ่งพยานหลักฐาน ให้คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุประกาศกำหนดพื้นที่ที่เกิดอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรง อุบัติการณเกิดขึ้น และบริเวณโดยรอบของพื้นที่นั้นเป็นพื้นที่ควบคุมการสอบสวน และประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไป โดยกำหนดระยะเวลาได้ไม่เกินสิบห้าวัน และหากมีความจำเป็นอาจขยายระยะเวลาได้ไม่เกินสิบห้าวัน ทั้งนี้ ต้องจัดให้มีเครื่องหมายแสดงแนวเขตพื้นที่ควบคุมการสอบสวนดังกล่าวไว้ด้วย

เมื่อได้มีการประกาศพื้นที่ควบคุมการสอบสวนตามวรรคหนึ่งแล้ว ห้ามมิให้บุคคลใดซึ่งไม่มีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเข้าไปในพื้นที่ควบคุมการสอบสวน หรือปฏิบัติกรณอย่างหนึ่งอย่างใด เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุมอบหมาย

ในกรณีที่ไม่มีความจำเป็นต้องควบคุมพื้นที่ตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุประกาศยกเลิกพื้นที่ควบคุมการสอบสวน เพื่อทราบเป็นการทั่วไป

มาตรา ๘๐ ในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรง อุบัติการณ ให้ผู้ประจำหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรง อุบัติการณ เข้ารับการตรวจทางการแพทย์โดยเร็ว หากผู้ประจำหน้าที่ไม่เข้ารับการตรวจ ให้คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุมอบหมายมีอำนาจควบคุมผู้ประจำหน้าที่นั้น เพื่อนำตัวไปรับการตรวจทางการแพทย์ได้ และให้ผู้ประจำหน้าที่นั้นนำส่งผลการตรวจทางการแพทย์ให้คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุโดยไม่ชักช้า

มาตรา ๘๑ ในการสอบสวนตามส่วนนี้ ให้คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวน รักษาความลับของข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานที่เกี่ยวกับการสอบสวนที่อยู่ในความครอบครองหรือพิทักษ์ของคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุมอบหมาย โดยจะเปิดเผยข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานดังกล่าวได้เฉพาะเท่าที่จำเป็นและเพื่อประโยชน์แห่งการสอบสวนเท่านั้น

ข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานที่เกี่ยวกับการสอบสวนตามวรรคหนึ่ง ได้แก่

(๑) บันทึกเสียงภายในห้องควบคุม บันทึกภาพขณะทำเดินรถ และข้อความที่ถอดจากบันทึกดังกล่าว

(๒) บันทึกข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานที่เกี่ยวกับการสอบสวนดังนี้

(ก) ถ้อยคำของบุคคลซึ่งให้ไว้ต่อคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุ

(ข) การติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติการขนส่งทางราง

(ค) ข้อมูลทางการแพทย์หรือข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรง หรืออุบัติการณ์

(ง) บันทึกต่าง ๆ จากหน่วยควบคุมการจราจรและข้อความที่ถอดจากบันทึกดังกล่าว

(จ) การวิเคราะห์และความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุและผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับข้อมูลต่าง ๆ ของอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรง หรืออุบัติการณ์

(ฉ) ร่างรายงานของการสอบสวนอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรง หรืออุบัติการณ์

(๓) บันทึกข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวกับการสอบสวนตามที่คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุประกาศกำหนด

มาตรา ๘๒ ให้คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุจัดทำรายงานการสอบสวนอุบัติเหตุ อุบัติเหตุร้ายแรง หรืออุบัติการณ์ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

รายงานการสอบสวนตามวรรคหนึ่ง ไม่สามารถนำไปใช้ในกระบวนการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ กระบวนการยุติธรรม หรือการดำเนินคดีใด ๆ ที่มุ่งกล่าวโทษบุคคลหรือกำหนดให้บุคคลใดต้องรับโทษ

[คำตอบแทนคณะกรรมการ]

มาตรา ๘๓ ให้กรรมการสอบสวนอุบัติเหตุและอนุกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุ ให้ได้รับประโยชน์หรือค่าตอบแทนตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

หมวด ๖

ผู้ตรวจการขนส่งทางราง

[อำนาจของผู้ตรวจการขนส่งทางรางในการตรวจสอบการประกอบกิจการขนส่งทางราง]

มาตรา ๘๔ ให้ผู้ตรวจการขนส่งทางรางมีอำนาจตรวจสอบการประกอบกิจการขนส่งทางรางให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบการประกอบกิจการขนส่งทางรางตามวรรคหนึ่ง

(๑) เข้าไปในสถานที่ใด ๆ ที่ประกอบกิจการขนส่งทางรางหรือสถานที่ทำการของผู้ได้รับใบอนุญาตเพื่อทราบข้อเท็จจริงและเพื่อตรวจสอบบัญชีและเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการขนส่งทางราง

(๒) ยึดหรืออายัดไว้ซึ่งสิ่งของหรือเอกสารที่อยู่ในสถานที่ประกอบกิจการขนส่งทางรางหรือสถานที่ทำการตาม (๑) ที่มีความผิดหรืออาจใช้เป็นพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิด หรือได้มาจากการกระทำความผิด

(๓) เข้าไปในขบวนรถ รวมทั้งเดินทางไปกับขบวนรถ และในกรณีจำเป็นอาจเข้าไปในห้องพนักงานขับรถขนส่งทางราง ในขณะที่ให้บริการตามปกติเพื่อการตรวจสอบการปฏิบัติของพนักงานขับรถขนส่งทางราง ได้

(๔) ระงับการออกเดินทาง หรือกักขบวนรถของผู้ได้รับใบอนุญาตไว้ตามความจำเป็นเพื่อการตรวจสอบ

(๕) ส่งเป็นหนังสือให้ผู้ได้รับใบอนุญาต พนักงาน และลูกจ้างของผู้ได้รับใบอนุญาต ปฏิบัติการใด ๆ หรืองดเว้นการปฏิบัติการที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของบุคคลอื่น หรือสั่งให้มาให้อยู่ค่า หรือสั่งให้ยื่นคำชี้แจงแสดงข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้อง

ในการปฏิบัติตาม (๑) และ (๒) ให้กระทำการระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น ถ้ายังดำเนินการไม่แล้วเสร็จจะกระทำต่อไปในเวลากลางคืนหรือนอกเวลาทำการของสถานที่นั้นก็ได้

ในการปฏิบัติการของผู้ตรวจการขนส่งทางราง ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องซึ่งอยู่ในสถานที่นั้นอำนวยความสะดวกหรือช่วยเหลือตามสมควร

[หน้าที่ของผู้ตรวจการขนส่งทางรางในการแสดงบัตรประจำตัว]

มาตรา ๘๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๘๔ ให้ผู้ตรวจการขนส่งทางรางแสดงบัตรประจำตัวต่อผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวผู้ตรวจการขนส่งทางรางให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนด

[หน้าที่ของผู้ตรวจการขนส่งทางรางในการแจ้งเหตุขัดข้องของรถขนส่งทางรางต่ออธิบดี]

มาตรา ๘๖ ในกรณีที่ผู้ตรวจการขนส่งทางรางพบหรือได้รับแจ้งเหตุขัดข้องเกิดขึ้นกับการขนส่งทางราง และเป็นเหตุให้การให้บริการขนส่งทางรางหยุดชะงัก ให้ผู้ตรวจการขนส่งทางรางรายงานให้อธิบดีทราบโดยเร็ว เพื่อให้อธิบดีสั่งการให้ผู้ได้รับใบอนุญาตดำเนินการแก้ไขเหตุดังกล่าว

ในกรณีจำเป็นเร่งด่วนเพื่อป้องกันอันตรายหรือความเสียหายที่จะเกิดแก่การขนส่งทางราง ให้ผู้ตรวจการขนส่งทางรางมีอำนาจกระทำการใด ๆ เพื่อแก้ไข หรือป้องกันความเสียหายเช่นว่านั้นได้ตามที่เห็นสมควร ภายใต้ระเบียบที่อธิบดีกำหนด และให้รายงานผลการดำเนินการให้อธิบดีทราบโดยเร็ว

ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการกระทำตามวรรคสอง ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย

[อุทธรณ์คำสั่งของผู้ตรวจการขนส่งทางราง]

มาตรา ๘๗ กรณีผู้ได้รับใบอนุญาตหรือตัวแทนไม่เห็นด้วยกับการวินิจฉัยสั่งการใด ๆ ของผู้ตรวจการขนส่งทางราง ให้อุทธรณ์เป็นหนังสือต่อผู้ตรวจการขนส่งทางราง ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง โดยผู้ตรวจการขนส่งทางรางต้องพิจารณาคำอุทธรณ์และแจ้งผู้อุทธรณ์โดยไม่ชักช้าแต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่รับอุทธรณ์ กรณีที่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนก็ให้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงคำสั่งตามความเห็นของตนภายในกำหนดเวลาดังกล่าวด้วย

กรณีผู้ตรวจการทางรางไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนก็ให้เร่งรายงาน ความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังอธิบดี

อธิบดีต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับรายงาน กรณีมีเหตุจำเป็นทำให้ไม่อาจพิจารณาให้แล้วเสร็จได้ภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้อธิบดีมีหนังสือแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบก่อนครบกำหนดเวลาดังกล่าว ในการนี้ให้ขยายระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ออกไปได้ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว

หมวด ๗ ผู้ประจําหน้าที่

[การขอใบอนุญาตเป็นผู้ประจําหน้าที่]

มาตรา ๘๘ ห้ามมิให้ผู้ใดเป็นผู้ประจําหน้าที่ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตผู้ประจําหน้าที่จากนายทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ หรือมีใบอนุญาตผู้ประจําหน้าที่ซึ่งออกให้โดยรัฐภาคีแห่งอนุสัญญาหรือรัฐที่ได้ทำความตกลงกับประเทศไทย

ผู้ที่มีใบอนุญาตผู้ประจําหน้าที่ของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางต่างประเทศ ซึ่งจะเดินรถขนส่งทางรางเข้ามาในราชอาณาจักรหรือไปยังอีกประเทศหนึ่ง โดยผ่านเข้ามาในราชอาณาจักรตามมาตรา ๕๙ ถ้าได้นำใบอนุญาตผู้ประจําหน้าที่นั้นให้อธิบดีรับรองแล้ว ให้ถือว่าเป็นผู้ได้รับอนุญาตเป็นผู้ประจําหน้าที่จากอธิบดีตามพระราชบัญญัตินี้

การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต การขอต่ออายุใบอนุญาต และการขอรับใบแทนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาตผู้ประจําหน้าที่ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

[คุณสมบัติผู้ประจําหน้าที่]

มาตรา ๘๙ ผู้ขออนุญาตเป็นผู้ประจําหน้าที่ต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีความรู้และทักษะตามประเภทและลักษณะการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจําหน้าที่ โดยได้รับใบรับรองจากหน่วยงานหรือสถาบันที่กรมการขนส่งทางรางรับรอง หรือหลักสูตรที่กรมการขนส่งทางรางให้การรับรอง

(๓) มีความประพฤติเรียบร้อย

(๔) มีอายุ สุขภาพร่างกายสมบูรณ์ มีความรู้และความชำนาญตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

เมื่อมีความจำเป็นหรือมีเหตุพิเศษเฉพาะราย ให้อธิบดีมีอำนาจยกเว้นคุณสมบัติตามที่กำหนดในวรรคหนึ่งได้ตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

[การกำหนดหลักเกณฑ์ที่หน่วยงานหรือสถาบันที่กรมการขนส่งทางรางรับรอง]

มาตรา ๙๐ หน่วยงานหรือสถาบันที่กรมการขนส่งทางรางรับรองตามมาตรา ๘๙ (๒) ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีประกาศกำหนด

[อายุใบอนุญาต]

มาตรา ๙๑ ใบอนุญาตผู้ประจําหน้าที่ให้ใช้ได้ตามระยะเวลาที่กำหนดในกฎกระทรวง

[การทดสอบและทบทวนการฝึก]

มาตรา ๙๒ เมื่อเห็นว่าผู้ประจําหน้าที่คนใดหย่อนคุณสมบัติตามมาตรา ๘๙ (๔) เกี่ยวกับสุขภาพร่างกาย ความรู้หรือความสามารถ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้ประจําหน้าที่นั้นเข้ารับการทดสอบโดยการตรวจทางแพทย์ หรือเข้ารับการทดสอบความรู้ความสามารถทางทฤษฎีหรือทางปฏิบัติก็ได้

[วินัยผู้ประจําหน้าที่]

มาตรา ๙๓ ผู้ประจําหน้าที่ต้องปฏิบัติตามวินัยที่อธิบดีกำหนดในระเบียบ

[การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประจําหน้าที่]

มาตรา ๙๔ ห้ามมิให้ผู้ประจําหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างที่มีอาการเจ็บป่วยหรือได้รับบาดเจ็บซึ่งอาจกระทำให้เสื่อมสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่ และถ้าการเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บนั้นเป็นระยะเวลาตั้งแต่

เจ็ดวันขึ้นไป ห้ามมิให้ผู้ประจําหน้าที่นั้นปฏิบัติหน้าที่จนกว่านายแพทย์ที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดให้จะได้ตรวจและออกใบรับรองว่า ผู้ประจําหน้าที่นั้นได้หายจากการเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บ และพนักงานเจ้าหน้าที่ได้อนุญาตให้ผู้ประจําหน้าที่นั้นปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

[การใช้ใบอนุญาต]

มาตรา ๙๕ ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตผู้ประจําหน้าที่ เมื่อมีกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยวินัยในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ประจําหน้าที่ซึ่งเกี่ยวข้องกับมาตรฐานความปลอดภัย

(๒) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกสำหรับการกระทำความผิดตามกฎหมายอื่น เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทที่มีโทษความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายตามลักษณะ ๑๐ แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือความผิดลหุโทษ

(๓) ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด หรือบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตผู้ประจําหน้าที่ได้ครั้งละไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน หรือจนกว่าผู้ประจําหน้าที่นั้นจะได้แก้ไขให้ถูกต้องตามคำสั่งของอธิบดี แล้วแต่กรณี

[การเพิกถอนใบอนุญาต]

มาตรา ๙๖ ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตผู้ประจําหน้าที่ เมื่อมีกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ขาดคุณสมบัติของผู้ประจําหน้าที่ตามมาตรา ๘๙

(๒) ถูกพักใช้ใบอนุญาตผู้ประจําหน้าที่ตามมาตรา ๙๕ เกินสองครั้งภายในระยะเวลาสามปีนับแต่ถูกพักใช้ใบอนุญาตครั้งก่อน

[การสิ้นผลของใบอนุญาต]

มาตรา ๙๗ ใบอนุญาตผู้ประจําหน้าที่เป็นอันสิ้นผล ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ได้รับโทษจำคุกสำหรับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่น เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทที่มีโทษความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายตามลักษณะ ๑๐ แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือความผิดลหุโทษ

(๒) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๓) ถูกเพิกถอนใบอนุญาตผู้ประจําหน้าที่ตามมาตรา ๙๖

[หน้าที่การแสดงใบอนุญาตของผู้ประจําหน้าที่]

มาตรา ๙๘ ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ ผู้ประจําหน้าที่ต้องมีใบอนุญาตอยู่กับตัวและต้องแสดงต่อผู้ตรวจการขนส่งทางรางเมื่อขอตรวจ

หมวด ๘

การจดทะเบียนรถขนส่งทางราง

มาตรา ๙๙ ห้ามมิให้ผู้ใดนำรถขนส่งทางรางที่ไม่ได้จดทะเบียนมาใช้ในการประกอบกิจการขนส่งทางราง

รถขนส่งทางรางต้องปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนดในมาตรา ๔ (๕)

มาตรา ๑๐๐ ผู้ใดประสงค์จะขอจดทะเบียนรถขนส่งทางราง ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียน

การขอจดทะเบียนและการออกหนังสือจดทะเบียนรถขนส่งทางราง ขึ้นตอนและวิธีการในการจดทะเบียนรถขนส่งทางราง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๑๐๑ รถขนส่งทางรางที่นำมาจดทะเบียนจะต้อง

(๑) มีคุณลักษณะตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

(๒) ผ่านการตรวจสอบรับรองจากนิติบุคคลที่ได้รับการรับรองจากอธิบดี โดยคุณสมบัติของนิติบุคคลให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๑๐๒ รถขนส่งทางรางเหล่านี้ได้รับยกเว้นไม่ต้องจดทะเบียน

(๑) พระราชพาหนะ

(๒) รถขนส่งทางทหาร

มาตรา ๑๐๓ รถขนส่งทางรางที่ได้รับการจดทะเบียนแล้วจะต้องแสดงแผ่นป้ายทะเบียนตามแบบและหลักเกณฑ์ที่อธิบดีประกาศกำหนด

หมวด ๙

การคุ้มครองผู้โดยสารและผู้ให้บริการ

[การคุ้มครองเรื่องการเรียกเก็บค่าโดยสาร ฯลฯ]

มาตรา ๑๐๔ ผู้ได้รับใบอนุญาตจะเรียกเก็บค่าโดยสาร ค่าขนส่ง ค่าใช้ประโยชน์จากรางและทรัพย์สินที่จำเป็นในการประกอบกิจการขนส่งทางราง และค่าธรรมเนียมอื่น เกินกว่าอัตราที่คณะกรรมการประกาศกำหนดมิได้

[การคุ้มครองจากเหตุเที่ยวรถล่าช้าหรือถูกยกเลิก]

มาตรา ๑๐๕ ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายให้กับผู้โดยสาร เมื่อการเดินรถขนส่งทางรางมีเหตุล่าช้าหรือถูกยกเลิก ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

[การประกันความเสียหายในชีวิตและร่างกาย]

มาตรา ๑๐๖ ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องจัดให้มีการประกันความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ชีวิตและร่างกายของผู้โดยสารและผู้ให้บริการ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

[การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก]

มาตรา ๑๐๗ ผู้ได้รับใบอนุญาตมีหน้าที่จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้โดยสารและผู้ให้บริการ โดยเฉพาะผู้ทุพพลภาพ ผู้สูงอายุ สตรีมีครรภ์ และเด็ก ให้มีความเหมาะสมแก่การใช้บริการของการประกอบกิจการขนส่งทางราง

[การร้องเรียนกรณีได้รับความเดือดร้อนจากการประกอบกิจการ]

มาตรา ๑๐๘ ในกรณีที่ผู้โดยสาร ผู้ให้บริการ หรือบุคคลอื่น ได้รับความเดือดร้อนจากการประกอบกิจการขนส่งทางราง ให้มีสิทธิร้องเรียนต่ออธิบดี

ในกรณีที่มีการร้องเรียนตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมายดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริง และให้มีคำสั่งโดยเร็ว ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องร้องเรียน และให้ส่งผู้ได้รับใบอนุญาตดำเนินการแก้ไขความเดือดร้อนของผู้ร้องเรียนภายในระยะเวลาที่อธิบดีกำหนด

[การปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ความปลอดภัย]

มาตรา ๑๐๙ ให้ผู้โดยสาร ผู้ให้บริการ หรือบุคคลอื่นที่อยู่ในบริเวณสถานีปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์ว่าด้วยความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในบริเวณสถานีตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๑๐ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้อธิบดี หรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย คณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุ หรือผู้ซึ่งคณะกรรมการสอบสวนอุบัติเหตุมอบหมาย ผู้ตรวจการขนส่งทางราง และพนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๑๐ บทกำหนดโทษ

ส่วนที่ ๑ มาตรการบังคับทางปกครอง

[การดำเนินมาตรการลงโทษปรับทางปกครอง]

มาตรา ๑๑๑ ในกรณีที่การกระทำความผิดได้มีบทกำหนดโทษทางอาญาตามพระราชบัญญัตินี้ หากเป็นการกระทำความผิดของบุคคลตามมาตรา ๑๑๒ ให้การกระทำความผิดนั้น อาจถูกดำเนินมาตรการลงโทษปรับทางปกครองได้ตามบทบัญญัติในส่วนนี้

การดำเนินมาตรการลงโทษปรับทางปกครองตามวรรคหนึ่ง ไม่เป็นเหตุให้ระงับการใช้อำนาจของอธิบดี ผู้ตรวจการขนส่งทางราง หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ในการกำหนดมาตรการอื่นทางปกครอง

[บุคคลที่อาจถูกดำเนินมาตรการลงโทษปรับทางปกครอง]

มาตรา ๑๑๒ ให้บุคคลดังต่อไปนี้ อาจถูกดำเนินมาตรการลงโทษปรับทางปกครองได้ตามมาตรา ๑๑๑ ได้

- (๑) ผู้ประจำหน้าที่
- (๒) ผู้ได้รับใบอนุญาต
- (๓) กรรมการหรือผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้ได้รับใบอนุญาต

[ระดับชั้นของโทษปรับทางปกครอง]

มาตรา ๑๑๓ โทษปรับทางปกครองมีสองชั้น ดังต่อไปนี้

- (๑) โทษปรับทางปกครองชั้น ๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท
- (๒) โทษปรับทางปกครองชั้น ๒ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทแต่ไม่เกินสี่แสนบาท

ในกรณีที่การกระทำความผิดที่มีโทษปรับทางปกครองและเป็นการกระทำความผิดที่มีลักษณะต่อเนื่อง ให้ระวางโทษปรับรายวันได้ในอัตราดังต่อไปนี้

- (๑) กรณีโทษปรับทางปกครองชั้น ๑ ให้ปรับวันละไม่เกินสองหมื่นบาท
- (๒) กรณีโทษปรับทางปกครองชั้น ๒ ให้ปรับวันละไม่เกินสี่หมื่นบาท

ในกรณีที่สภาพเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป จำนวนสูงสุดของค่าปรับทางปกครองตามวรรคหนึ่งและโทษปรับรายวันตามวรรคสอง อาจแก้ไขเพิ่มเติมได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

[การกำหนดอัตราโทษปรับทางปกครอง]

มาตรา ๑๑๔ การกระทำความผิดใดของบุคคลตามมาตรา ๑๑๒ จะมีโทษปรับทางปกครองชั้น ๑ หรือชั้น ๒ และจะมีอัตราโทษปรับทางปกครองชั้นต่ำหรือชั้นสูง ให้เป็นไปตามข้อบังคับของกระทรวงคมนาคม

ในการกำหนดอัตราโทษปรับทางปกครองตามวรรคหนึ่งให้คำนึงถึงลักษณะของความร้ายแรงของการกระทำความผิด และความเสียหายที่เกิดขึ้น

[การวินิจฉัยโทษปรับทางปกครอง]

มาตรา ๑๑๕ ในการวินิจฉัยโทษปรับทางปกครอง ให้เป็นอำนาจของบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) อธิบดี สำหรับการกระทำความผิดที่ต้องระวางโทษปรับทางปกครองชั้น ๑

(๒) คณะกรรมการพิจารณาโทษปรับทางปกครอง สำหรับการกระทำความผิดที่ต้องระวางโทษปรับทางปกครองชั้น ๒ และความผิดที่ต้องระวางโทษปรับทางปกครองชั้น ๑ ที่เกี่ยวเนื่องกัน

ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาโทษปรับทางปกครองตามวรรคหนึ่ง ประกอบด้วยผู้แทนกระทรวงคมนาคม ผู้แทนกรมการขนส่งทางราง และผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด

[การพิจารณาดำเนินมาตรการลงโทษปรับทางปกครอง]

มาตรา ๑๑๖ เมื่อปรากฏว่ามีการกระทำความผิดของบุคคลตามมาตรา ๑๑๒ ให้อธิบดีพิจารณาใช้มาตรการลงโทษปรับทางปกครองแก่ผู้ถูกกล่าวหาตามสมควร หากมีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนในคดีเกี่ยวกับการกระทำความผิดของบุคคลตามมาตรา ๑๑๒ ให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องดังกล่าวให้อธิบดีภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปตามบทบัญญัติในส่วนนี้

[การพิจารณาลงโทษปรับทางปกครองของอธิบดี]

มาตรา ๑๑๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๑๖ ให้อธิบดีพิจารณาใช้มาตรการลงโทษปรับทางปกครองกับผู้ที่ถูกกล่าวหาตามสมควร โดยให้คำนึงถึงความร้ายแรงแห่งพฤติกรรม การพยายามบรรเทาผลร้ายที่เกิดขึ้น และความเสียหายที่เกิดจากการกระทำความผิด

ในกรณีที่อธิบดีพิจารณาแล้วเห็นว่า ควรใช้มาตรการลงโทษปรับทางปกครองกับผู้ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด ให้อธิบดีดำเนินการตามมาตรา ๑๑๘ และแจ้งพนักงานสอบสวนทราบ

ในกรณีที่อธิบดีพิจารณาแล้วเห็นว่า ไม่ควรใช้มาตรการลงโทษปรับทางปกครองกับผู้ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด ให้อธิบดีแจ้งพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีอาญาแก่ผู้กระทำความผิดนั้นต่อไป

[การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่สอบสวน]

มาตรา ๑๑๘ ในการดำเนินการพิจารณามาตรการลงโทษปรับทางปกครอง ให้อธิบดีแต่งตั้งเจ้าหน้าที่สอบสวน เพื่อทำหน้าที่รวบรวมพยานหลักฐานและทำความเข้าใจเสนอต่ออธิบดี เพื่อพิจารณามาตรการลงโทษปรับทางปกครอง

วิธีพิจารณาลงโทษปรับทางปกครองของเจ้าหน้าที่สอบสวนตามวรรคหนึ่ง ต้องมีการแจ้งข้อกล่าวหาเพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดได้ทราบถึงเหตุแห่งความผิดและข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอ รวมทั้งให้โอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน ทั้งนี้ ตามระเบียบวิธีพิจารณาโทษปรับทางปกครองตามมาตรา ๑๒๔

[การแจ้งผลการพิจารณาของเจ้าหน้าที่สอบสวน]

มาตรา ๑๑๙ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่สอบสวนตามมาตรา ๑๑๘ เห็นว่าควรลงโทษผู้ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดในโทษปรับทางปกครองชั้นใด ให้เสนอเรื่องต่ออธิบดีเพื่อดำเนินการต่อไป

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่สอบสวนมีความเห็นว่า การกระทำความผิดของผู้ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดเป็นโทษปรับทางปกครองชั้น ๑ ให้อธิบดีดำเนินการวินิจฉัยโทษปรับทางปกครอง และในกรณีที่เจ้าหน้าที่สอบสวนมีความเห็นว่า การกระทำความผิดของผู้ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดเป็นโทษปรับทางปกครอง

ชั้น ๒ ให้อธิบดีส่งเรื่องให้คณะกรรมการพิจารณาโทษปรับทางปกครองดำเนินการวินิจฉัยโทษปรับทางปกครองต่อไป

ในกรณีตามวรรคสอง หากอธิบดีพิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำความผิดของผู้ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดไม่สมควรได้รับโทษปรับทางปกครองชั้น ๑ แต่สมควรลงโทษปรับทางปกครองชั้น ๒ ให้อธิบดีส่งเรื่องให้คณะกรรมการพิจารณาโทษปรับทางปกครองดำเนินการวินิจฉัยโทษปรับทางปกครองต่อไป

[การทำคำวินิจฉัยโทษปรับทางปกครอง]

มาตรา ๑๒๐ ในการวินิจฉัยโทษปรับทางปกครองของผู้มีอำนาจพิจารณาลงโทษปรับทางปกครองให้ทำคำวินิจฉัยเป็นหนังสือ โดยต้องระบุข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ข้อกฎหมายที่อ้างอิงและเหตุผลแห่งคำวินิจฉัย ทั้งนี้ ตามแบบที่กำหนดในระเบียบวิธีพิจารณาโทษปรับทางปกครองตามมาตรา ๑๒๔

[การจัดทำบันทึกความยินยอม]

มาตรา ๑๒๑ เมื่อได้มีคำวินิจฉัยให้ลงโทษปรับทางปกครองสำหรับการกระทำความผิดใดแล้ว ให้มีหนังสือแจ้งผู้ถูกกล่าวหาทราบ หากผู้ถูกกล่าวหาซึ่งถูกสั่งลงโทษปรับทางปกครองยินยอมที่จะปฏิบัติตามคำวินิจฉัยโทษปรับทางปกครองแล้ว ให้ทำบันทึกความยินยอมเพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาลงนาม ทั้งนี้ ตามแบบที่กำหนดในระเบียบวิธีพิจารณาโทษปรับทางปกครองตามมาตรา ๑๒๔

เมื่อผู้ถูกกล่าวหาได้ลงนามในบันทึกความยินยอมแล้ว ให้สิทธิในการนำคดีอาญามาฟ้องเป็นอันระงับ

[การดำเนินคดีอาญา]

มาตรา ๑๒๒ ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ยินยอมลงนามในบันทึกความยินยอมตามมาตรา ๑๒๑ ให้อธิบดีแจ้งพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีอาญาแก่ผู้กระทำความผิดต่อไป

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้อายุความฟ้องร้องคดีอาญาเริ่มนับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ลงนามในบันทึกความยินยอม

[การบังคับคดี]

มาตรา ๑๒๓ ในกรณีที่บุคคลซึ่งลงนามในบันทึกความยินยอมตามมาตรา ๑๒๑ ไม่ชำระเงินตามบันทึกคำยินยอมหรือชำระไม่ครบถ้วน ให้อธิบดียื่นคำร้องต่อศาลปกครอง เพื่อดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามบันทึกความยินยอม

ให้ระยะเวลาการบังคับตามบันทึกความยินยอมตามวรรคหนึ่ง มีกำหนดสามปีนับแต่วันที่ผิดนัดไม่ชำระเงินหรือชำระไม่ครบถ้วนตามบันทึกความยินยอม

[ระเบียบวิธีพิจารณาลงโทษปรับทางปกครอง]

มาตรา ๑๒๔ วิธีพิจารณาลงโทษปรับทางปกครองของเจ้าหน้าที่สอบสวนตามมาตรา ๑๑๘ แบบคำวินิจฉัยโทษทางปกครองตามมาตรา ๑๒๐ และการจัดทำบันทึกความยินยอมตามมาตรา ๑๒๑ ให้เป็นไปตามระเบียบวิธีพิจารณาโทษปรับทางปกครองที่กระทรวงคมนาคมกำหนด

ส่วนที่ ๒

โทษทางอาญา

มาตรา ๑๒๕ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขประกาศตามมาตรา ๓๔ หรือหลักเกณฑ์ที่ประกาศกำหนดตามมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๖ ผู้ใดประกอบกิจการขนส่งทางรางโดยไม่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๓๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๗ ผู้ใดปลอมแปลงใบอนุญาต หนังสืออนุญาตหรือหนังสือรับรอง ที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดใช้หรืออ้างเอกสารอันเกิดจากการกระทำตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคสอง เป็นผู้ปลอมเอกสารตามวรรคหนึ่งด้วย ให้ลงโทษตามวรรคสอง แต่กระหนเดียว

มาตรา ๑๒๘ ผู้ได้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๙ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ตรวจการขนส่งทางราง อธิบดี หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากอธิบดีตามมาตรา ๘๔ หรือมาตรา ๑๐๘ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๐ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ว่าด้วยความปลอดภัย การรักษาความสงบเรียบร้อย ความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อย ในเขตระบบรถขนส่งทางรางตามมาตรา ๑๐๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๑ ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ อันมีลักษณะเป็นการกีดขวางแก่การขนส่งทางราง หรือก่อให้เกิดความเสียหาย หรือความไม่สะดวกแก่การขนส่งทางราง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๒ ผู้ใดทำลาย หรือกระทำด้วยประการใด ๆ อันทำให้เกิดความเสียหายหรือไร้ประโยชน์แก่การขนส่งทางราง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๓ ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้ไร้ประโยชน์ เปลี่ยนแปลง เคลื่อนย้าย หรือรื้อถอนเครื่องหมายแสดงแนวเขต หลักสำรวจ รั้ว เครื่องหมายแสดงระยะ หรือเครื่องหมายความปลอดภัย ซึ่งได้ติดตั้งหรือทำให้ปรากฏในเขตระบบรถขนส่งทางราง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๔ ผู้ใดแก้งบอกล่าความอันเป็นเท็จให้เลื่องลือหรือส่งข่าวอันเป็นเท็จจนเป็นเหตุให้การเดินรถทางรางไม่อาจกระทำได้ตามปกติ หรือเกิดความล่าช้า ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๕ ผู้ประจำหน้าที่ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๙๓ มาตรา ๙๔ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๓๖ ผู้ประจำหน้าที่ผู้ใดปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากอธิบดี หรือปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างที่ถูกพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี ปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๗ ผู้ประจำหน้าที่ ผู้ใดเมื่อมีอุบัติเหตุหรืออุบัติการณ์รุนแรงเกิดขึ้นการขนส่งทางรางไม่แจ้งต่อเหตุต่ออธิบดี หรือผู้ซึ่งอธิบดี หรือไม่จัดทำรายงานเบื้องต้นเกี่ยวกับอุบัติเหตุหรืออุบัติการณ์ดังกล่าว ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๑๓๘ ผู้ใดนำรถขนส่งทางรางไปดำเนินกิจการโดยไม่ได้จดทะเบียนรถขนส่งทางรางตามมาตรา ๙๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินแปดหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๙ ผู้ได้นำรถขนส่งทางรางที่ไม่แสดงแผ่นป้ายทะเบียนไปดำเนินการตามมาตรา ๑๐๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๔๐ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับสถานเดียว หรือเป็นความผิดที่มีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งอธิบดีแต่งตั้งมีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้

เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในเวลาที่กำหนดแล้วให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

หากผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบหรือเมื่อยินยอมแล้วแต่ไม่ชำระค่าปรับนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ดำเนินคดีกับผู้ต้องหาต่อไป

บทเฉพาะกาล

[คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง]

มาตรา ๑๔๑ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการตามมาตรา ๕ (๑) (๒) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ (๔) แห่งพระราชบัญญัตินี้ แต่ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

[การประกอบกิจการขนส่งทางราง]

มาตรา ๑๔๒ บรรดาอำนาจ สิทธิ และประโยชน์ที่การรถไฟแห่งประเทศไทย และการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย มีอยู่ตามกฎหมายว่าด้วยการรถไฟแห่งประเทศไทย หรือการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย ให้ยังคงมีอยู่ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๔๓ ภายในระยะเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลใช้บังคับ ให้รัฐมนตรีดำเนินการออกใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางราง ตามพระราชบัญญัตินี้ให้แก่การรถไฟแห่งประเทศไทย และการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย ตามลักษณะและประเภทของการประกอบกิจการ ขอบเขต การให้บริการ รวมทั้งสิทธิต่าง ๆ ในการให้บริการขนส่งทางรางเท่าที่อยู่ในความรับผิดชอบของการรถไฟแห่งประเทศไทย หรือการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย ตามที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐมนตรีกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการประกอบกิจการของการรถไฟแห่งประเทศไทย หรือการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย โดยคำนึงถึงสิทธิและข้อผูกพันที่มีอยู่เดิม รวมทั้งการพัฒนาเพื่อให้มีการบริการที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๔๔ ในกรณีที่การประกอบกิจการขนส่งทางรางของการรถไฟแห่งประเทศไทย การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีการให้สัมปทานหรือทำสัญญาว่าจ้างผู้ใดเป็นผู้ประกอบกิจการขนส่งทางรางแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ผู้ได้รับสัมปทานหรือผู้ทำสัญญาว่าจ้างเดินรถกับการรถไฟแห่งประเทศไทย หรือการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย หรือกรุงเทพมหานคร หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังคงมีสิทธิในการประกอบกิจการขนส่งทางรางตามขอบเขตและสิทธิที่มีอยู่เดิมตามที่ได้รับสัมปทานหรือสัญญาว่าจ้างเดินรถนั้นต่อไป จนกว่าสัมปทานหรือสัญญาดังกล่าวจะสิ้นสุดลง

การประกอบกิจการขนส่งทางรางของผู้ได้สัมปทานหรือสัญญาว่าจ้างเดินรถตามวรรคหนึ่ง ให้อยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัตินี้ และตามเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนด ในการนี้ให้ถือว่าผู้นั้นมีสิทธิหน้าที่

และความรับผิดชอบเช่นเดียวกับผู้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย และในการกระทำความผิดใดตามพระราชบัญญัตินี้ที่ถือเป็นเหตุให้รัฐมนตรีมีอำนาจเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการขนส่งทางรางได้ หากเป็นการกระทำของผู้ได้รับสัมปทานหรือผู้ทำสัญญาว่าจ้างเดินรถ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งเพิกถอนสัมปทานหรือสัญญาว่าจ้างเดินรถนั้นได้

ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานหรือผู้ทำสัญญาว่าจ้างเดินรถตามวรรคหนึ่งรายใดทำความตกลงกับการรถไฟแห่งประเทศไทย หรือการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย หรือกรุงเทพมหานคร หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเปลี่ยนแปลงสัญญาสัมปทานหรือสัญญานั้นให้เป็นการได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีดำเนินการออกใบอนุญาตให้กับผู้รับสัมปทานหรือสัญญาว่าจ้างเดินรถนั้น โดยให้ได้รับสิทธิประกอบกิจการขนส่งทางรางตามขอบเขตการให้บริการเดิมที่คู่กรณีได้ตกลงกัน และตามระยะเวลาที่เหลืออยู่ของสัญญาสัมปทานหรือสัญญาว่าจ้างเดินรถ ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่มีการต่ออายุสัญญาสัมปทานหรือสัญญาว่าจ้างเดินรถตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้รับสัมปทานหรือผู้ทำสัญญาว่าจ้างเดินรถที่ได้รับการต่ออายุสัญญาสัมปทานหรือสัญญาว่าจ้างเดินรถ ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่มีการต่ออายุสัญญาสัมปทานหรือสัญญาว่าจ้างเดินรถดังกล่าว และในระหว่างนั้นให้ยังคงให้บริการขนส่งทางรางต่อไปได้ ทั้งนี้ รัฐมนตรีต้องพิจารณาคำขอรับใบอนุญาตให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอรับใบอนุญาต

[การกำหนดเขตระบบและเขตปลอดภัยระบบ]

มาตรา ๑๔๕ เมื่อพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับแล้ว เพื่อรองรับกรณีที่ยังไม่มีการกำหนดเขตระบบรถขนส่งทางรางและเขตปลอดภัยระบบรถขนส่งทางราง ให้เขตระบบรถไฟฟ้าและเขตปลอดภัยระบบรถไฟฟ้าตามพระราชบัญญัติการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๓ และเขตทางรถไฟตามพระราชบัญญัติจัดวางการรถไฟฟ้าแลทางหลวง พ.ศ. ๒๕๖๔ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไป

[การขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่]

มาตรา ๑๔๖ เมื่อพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับแล้ว ให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ให้การรถไฟแห่งประเทศไทย หรือการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย หรือผู้ได้รับสัมปทานตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ และให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่ต่ออธิบดีภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ ให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องนำมาตรา ๘๙ (๒) และ (๔) มาใช้บังคับกับการขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประจำหน้าที่

มาตรา ๑๔๗ ให้อธิบดีดำเนินการให้การรับรองสถาบันฝึกอบรมตามมาตรา ๘๐ แห่งพระราชบัญญัตินี้ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

๑. ใบอนุญาตประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่ง	๓๐๐,๐๐๐ บาท
๒. ใบอนุญาตประกอบกิจการเดินรถขนส่งทางราง	๑๕๐,๐๐๐ บาท
๓. ใบอนุญาตประกอบกิจการรางเพื่อการขนส่งและการเดินรถขนส่งทางราง	๔๕๐,๐๐๐ บาท
๔. ใบอนุญาตผู้ประจำหน้าที่	๒,๐๐๐ บาท
๕. หนังสือการจดทะเบียนรถขนส่งทางราง	๑,๐๐๐ บาท
๖. แผ่นป้ายทะเบียนรถขนส่งทางราง	๑,๐๐๐ บาท